

H O F I '9 2

H O R S E N S
F I L A T E L I S T K L U B
80 Å R

FRIMÆRKEUDSTILLINGEN HOFI'92

arrangeret i anledning af

Horsens Filatelist klubs 80 års jubilæum

Horsens købstads 550 års jubilæum

Frimærkets dag

14. og 15. marts 1992

på

**Teknisk skole i Horsens
Vejlevej 150, 8700 Horsens.**

Indholdsfortegnelse

Hilsen fra:	
<i>Borgmester Henning Jensen</i>	4
<i>Postmester Mogens Jørgensen</i>	5
<i>Klubbens formand Tom Plovst</i>	7
Klubbens historie og forhistorie.....	9
<i>Tom Plovst.</i>	
Frimærkets Dag.....	16
<i>Tom Plovst.</i>	
Manglende farve - fejltryk.....	18
<i>Tom Plovst.</i>	
Hvad skuffen gemte II.....	19
<i>Toke Nørby.</i>	
Australiens sjældenheder.....	25
<i>Finn Skriver Laursen.</i>	
Klassisk Schweiz.....	33
<i>J. P. Jørgensen.</i>	
Den gang Olfert kun sejlede til Køge.....	43
<i>Claus Hjelt.</i>	
En dubletleders betragtninger.....	45
<i>Carl Jehrbo.</i>	
Moderne Filateli.....	49
<i>John Sørensen.</i>	
Hjemstavnssamling.....	54
<i>Tom Plovst.</i>	
Horsens poststempler.....	73
<i>JKE-gruppen</i>	
Langstemplet "Horsens".....	94
<i>Tom Plovst.</i>	
Kina.....	99
<i>Chr. Rimestad</i>	

Kataloget er redigeret af J. P. Jørgensen
og trykt hos L.I.Tryk, Horsens
ISBN 87-88688-39-9 reg. af Danmarks Filatelist Forbund.

Udstillingens ærespræsidium:

Borgmester Henning Jensen, Horsens,
Postmester Mogens Jørgensen, Horsens,
Formanden for Danmarks Filatelist Forbund
Knud Mohr.

Udstillingsudvalg:

Carl Jehrbo, formand,
Finn Skriver Laursen,
Henning Frederiksen,
Jens Peter Jørgensen.

Danmarks Filatelist Forbunds dommerkollegiums jury:

Per Fabricius Jensen (juryformand)
Frode Vesterby Knudsen
John Sørensen,
Svend K. Seitzberg,
Kim Jensen (juryføl).

Ærespræmier er skænket af:

Horsens kommune
Danmarks Filatelist Forbund,
Horsens Filatelistklub,
Bikuben, Horsens,
Aarhus Frimærkehandel,
De post- og telegraphistoriske
samlinger i Aarhus.
Moss Frimærkeklub

Katalogudgivelsen er sponsoreret af:

Vejle amt,
Hede Nielsens Familiefond
Schurs støttfond,
Brygger Jacobsens Mindelegat,
Sparbank Vest,
Home Boligrådgivning,

Vi benytter lejligheden til at takke såvel sponsorer som annoncører og bidragydere for velvillig støtte uden hvilken katalogudgivelsen ikke ville være mulig.

Held og lykke med udstillingen.

1992 er et stort og vigtigt år for Horsens og dens indbyggere. Vi har som bekendt 550 års byjubilæum, hvilket skal markeres på mange måder. Det er derfor med den allerstørste glæde, at jeg byder Horsens Filatelistklubs udstilling velkommen og udtrykker håbet om, at den må blive velbesøgt

Frimærkesamlerinteressen er jo utrolig stor, og som sådan er det udtryk for, at rigtig mange får en "meningsfyldt fritid" sammen med mange andre, og det er dejligt at se, at der hele tiden sker noget nyt indenfor frimærkeverdenen.

Som nævnt håber jeg på stort fremmøde og ønsker Horsens Filatelistklub held og lykke fremover.

Med venlig hilsen

Henning Jensen
borgmester

Horsens Filatelistklubs 80 års jubilæum.

Det er mig en glæde på Horsens postkontors vegne at ønske Horsens Filatelistklub rigtig hjertelig tillykke med deres 80 års jubilæum. At jubilæet kan fejres sammen med byens 550 års jubilæum er efter min mening med til at festliggøre begivenheden.

Det har derfor også været helt naturligt og med glæde at postkontoret er indgået i et samarbejde med Horsens Filatelistklub vedrørende Frimærkets Dags arrangementet 1992.

Selv har jeg ikke samlet frimærker siden 16-års alderen, men jeg husker stadig den store glæde, jeg havde i nogle år med at købe og bytte frimærker. Jeg gemmer da også stadig på samlingen.

Senere i forbindelse med mit arbejde, er det gået op for mig hvor om sig gribende, ikke kun i indlandet, men også ude i den store verden, interessen for at samle på frimærker er og hermed helt naturligt også en god forretning for Posten.

Jeg er derfor overbevist om, at udstillingen i Horsens vil blive spændende og velbesøgt.

Jeg vil samtidig benytte denne lejlighed til at sige tak for årene, som er gået og ønske Horsens Filatelistklub held og lykke fremover.

Med venlig hilsen

Mogens Jørgensen
Postmester

*550 års
købstadsjubilæum
Horsens - 1992*

Velkommen til Horsens

og velkommen til vor udstilling "HOFI 92", der afholdes i anledning af Horsens Filatelistklubs 80 års fødselsdag i regnskabsåret 1991/92. Da Horsens by tillige fejrer sit 550 års byjubilæum i 1992 - vi siger hjertelig til lykke hermed - og da der årligt propaganderes for filatelen - afholdelse af Frimærkets dags arrangement - hvad var så mere naturligt, end at vi også deltog i disse

festarrangementer, og derfor valgte vi at henlægge vor frimærkeudstilling til 14. og 15. marts 1992.

Filatelen må i lighed med så mange andre aktiviteter se sig trængt på forskellige områder af andre forhold og af udviklingen i samfundet. Her skal nævnes konkurrencen fra TV med de mange tilbud, og navnlig hvor transmissionen af fodboldkampene for det meste falder på vore mødeaftener. Vort indtryk er dog, at kan vi byde på god underholdning, så er det frimærkerne og den aktivitet det medfører - for aktiv skal man være, når man samler frimærker - der går af med sejren.

Det selv at kunne være aktiv betyder meget for mange mennesker. Frimærkeinteressen er en god hobby at have - den skaber kontakt ud til mange, og man hygger sig med en snak og oplever mange gode timer med andre interesserede. Konkurrence - sport er der også i det at samle frimærker, og når vi som her indbyder til at komme og se, hvilke resultater vi som samlere har nået - det må betragtes som en sport, at deltage i et udstillingsarrangement - så er det forhåbentlig til glæde og inspiration for de mange, der kommer og ser vor udstilling. Vi ønsker HORSENS BY hjertelig til lykke med byjubilæet og samtidig skal der fra Horsens Filatelistklub lyde en stor tak til alle, der har vist dette arrangement deres opmærksomhed, og vi takker for den meget fine støtte vi har fået fra Vejle amt, Horsens by, Post- og telegrafvæsenet, vore annoncører og iøvrigt tak til alle, der på den ene eller anden måde har støttet denne udstilling.

VELKOMMEN TIL "HOFI 1992"

Horsens Filatelistklub

AKTIVBANKEN

HORSENS FILATELISTKLUB

der er en af provinsens ældste, er stiftet den 11. september 1911 i "Palæet" på Torvet i Horsens. Men forud herfor har der eksisteret en frimærkeklub, der er stiftet den 15. februar 1894 kaldet Horsens Philatelistforening (se herom i den følgende artikel) med ialt 18 medlemmer.

Den nye klub, der straks fik en snes medlemmer, valgte som bestyrelse læge Svendsen (formand), restauratør Munk Olsen, bogholder Oscar Michelsen og bankkasserer Koppel, der som sekretær blev den egentlige leder af klubben og gjorde en stor og initiativrig indsats i klubbens tjeneste.

Først og fremmest blev der taget fat på at hverve medlemmer, men også andre opgaver af filatelistisk art blev løst. Således organiseredes en dubletcirkulation under ledelse af Oscar Michelsen og en juniorafdeling oprettedes med direktør Nic. Michelsen som leder med bistand af lærer Oluf Christensen. Begge gjorde en stor og uegennyttig indsats på dette område. Som formand og kasserer, valgt af juniorerne selv, gjorde Poul Glindemann et godt og nyttigt arbejde, og han blev senere medlem af bestyrelsen i seniorafdelingen.

Under Koppels energiske ledelse gik det støt og sikkert fremad for klubben. I 1913 var medlemstallet steget til 36 i Horsens og 40 spredt ud over hele landet, idet klubben havde udvidet sit virkeområde til at omfatte hele Danmark. Navnet blev som følge heraf ændret til filatelistklubben "Danmark", men stadig med hjemsted i Horsens.

Efterhånden som medlemstallet steg, og virkefeltet udvidedes, voksede behovet for et medlemsblad, og i maj 1913 udsendtes det første nummer af FRIMÆRKE-TIDENDE med A. Koppel som redaktør, og dette blad, der i begyndelsen af tyverne overgik til Nedergaard i Skive, blev et stærkt bindeled mellem klubbens ledelse og medlemmerne ud over landet.

Under den første verdenskrig 1914-18 etableredes samarbejde med samlere i vore skandinaviske broderlande, og "Filatelistforeningen Skandinavia" oprettedes med hovedsæde i Horsens og med A. Koppel i bestyrelsen. Filatelistklubben "Danmark" blev medlem af "Skandinavia", der var en sammenslutning af forskellige klubber.

Da Koppel blev bankdirektør i Esbjerg, var det naturligt, at såvel "Frimærke-Tidende" som "Skandinavia" flyttede med, idet han var den drivende kraft i begge foretagender.

Der er ingen tvivl om, at der var megen og god aktivitet i klubben - ialt fald så længe Koppel blev i Horsens. Det fremgår af protokollen, at der ved udgangen af 1920 var 58 medlemmer og 10 juniorer.

Fra 1922 begynder klubben at stagnere og dens virksomhed dør ud. Der findes intet skriftligt om klubben fra 1924 til 1929, men på en generalforsamling den 29. okt. 1929 vedtoges at genoplive klubben under navnet "Horsens Filatelistklub".

Nye love blev vedtaget og der valgtes en bestyrelse på 5 medlemmer. Formand blev bankkasserer G. Schmidt, næstformand frimærkehandler V. Eriksen, medens bankbogholder B. Kristiansen blev kasserer og bager Olsen dubletleder. Johs. Smed blev leder af juniorafdelingen.

Klubben startede med 31 medlemmer.

Medlemstallet har været støt stigende indtil 1985, hvor vi var oppe på 160 medlemmer, men siden har det vist en vigende tendens og medlemstallet er nu nede omkring 120. Det var ønskeligt med en juniorafdeling i klubben, men dette arbejde har været præget af omskiftelighed gennem årene. Snart har der været god gang i juniorarbejdet og snart har det ligget helt stille. Siden 1954 har der ikke været juniorarbejde i klubbens regi, hvorimod der uden synderligt held har været forsøgt på et par af byens skoler.

Klubben havde tidligere en del fælles selskabelighed, hvori medlemmernes ægtefæller deltog. Der var sommerudflugter med bus og/eller private biler - ja, endda fælles cykleudflugt. Der har også været afholdt fastelavnsfester hvor man slog "Katten af Tønden", andespil til Mortensaften og festmiddage med dans efter større udstillinger eller i forbindelse med klubbens fødselsdage.

Denne selskabelighed med fest og stemning er desværre helt gledet ud, da det i flere år har vist sig umuligt, at samle deltagere nok til sådanne arrangementer.

Klubben blev som nævnt stiftet på "Palæet" på Torvet, men om der er holdt møder der - eller i hvor lang tid - vides ikke. Møderne har fra meget langt tilbage og indtil 1969 været holdt på "Heimdal" i Rædersgade.

Da "Heimdal" lukkede i 1969 flyttede klubben til "Håndværkerforeningen" på Allegade. Der var vi til efteråret 1974.

Så flyttede vi til "Rytterkroen" på Sønderbro, men lokalerne var uegnede og fra foråret 1975 flyttede vi til "Kilden" på Kildegade.

Siden efterårssæsonen 1978 har klubben haft lokale til rådighed på 1. sal i Fritidshjemmet på den tidligere Allegades skole, men der er ikke den samme atmosfære, som i "gamle" dage på "Heimdal".

Møderne har de sidste mange år været holdt den 2. og 4. tirsdag (senere onsdag) i måneden og møderne begynder kl. 19,30.

(Uddrag af mødeprotokollen for Horsens Filatelistklub).

- din lokale

OPEL forhandler
i Horsens

TLF. 75 62 60 00

SILKEBORGVEJ 2 · 8700 HORSENS

bilforum as

HORSENS PHILATELISTFORENING

Uddrag af mødeprotokol redigeret af Tom Plovst

En stor tak bringes hermed til
firmaet A-Z frimærkeauktioner
v/Frank Hansen, Gl. Kongevej 74 D
1850 Frederiksberg C for
tilsendelse af gaven (forhand-
lingsprotokollen).
På Horsens Filatelistklubs vegne
Tom Plovst

Foreningen blev stiftet ved et forberedende møde tirsdag den 15. februar 1894 på "Hejmdal" med købmand P. A. Lange som formand, bankass. Aug. Petersen som sekretær og direktør A. Hansen som kasserer og foreningens navn blev Horsens Philatelistforening.

Det første foreningsmøde blev afholdt søndag den 18. marts 1894 fra kl. 9 morgen til kl. 1 eftermiddag med ialt 18 optagne medlemmer. Allerede på det første møde fremgår det af protokollen, at der var "indtruffen" en samling til salg. Der blev ialt købt mærker for 50,37 kr. Endvidere fremgår det, at startkontingent var 1 krone.

På det andet foreningsmøde, den 20. april 1894, St. Bededag kl. 9 morgen til kl. 1 eftermiddag, blev der solgt mærker for et beløb på 74,63 kr. fra, som der står anført "et antal bøger med frimærker til udvalg for foreningens medlemmer" - omskrevet til nudansk - udvalgsendinger.

I protokollen er videre anført:

Den 12.te maj 1894 indtraf udvalgssending nr. 628 fra Københavns Philatelistklub. Den bestod af 14 bøger med mærker. Efter overvejelse tog bestyrelsen beslutning om, at denne sending forsøgsvis skulle cirkulere blandt medlemmerne. Cirkulationen tog sin begyndelse den 18. maj, idet der begyndtes med nr. 1 Abildgaard; den sluttede den 13.de juni og varede altså 27 dage. Omsætningen var 51,74 kr.

På det 6.te foreningsmøde den 21. oktober 1894, blev det så bestemt, efter truffen aftale med Københavns Philatelistklub, at medlemmerne skulle have tilsendt sendingerne direkte med efterfølgende cirkulation til følge.

Klubben første kvindelige medlem, Frøken P. C. Brandt, Smedegade 46, Horsens, blev optaget den 27. august 1894. Problemer med fremmøde og betaling for lokaler, medførte, at man indstillede møderne indtil der blev afholdt generalforsamling den 15. februar 1895.

Den 12. juni 1895 bestemmer bestyrelsen, at medlemmerne skal have en alvorlig opsang for smøleri med dubletcirkulationen og en dagbøde på 50 øre for for sen aflevering bliver bestemt.

Da formanden P. A. Lange rejste fra byen den 1. sept. 1895 blev sekretæren konstitueret som formand indtil den næste generalforsamling, hvor sagfører C. J. Knudsen blev valgt som formand.

På generalforsamlingen den 5. marts 1898 blev formanden genvalgt. Antallet af medlemmer var da dalet til 13 stk. Det blev endvidere meddelt, at der ingen generalforsamling blev afholdt i 1897 og at dette år var kontingentfri, da der kun havde været små udgifter.

Morsomt er det at læse om de til denne generalforsamling indkøbte og udloddede frimærker. En liste over de til generalforsamlingen 1898 indkøbte frimærker - ialt for 21,50 kr. gengives her, selv om det ikke af regnskabet fremgår udtømmende, hvilke mærker og i hvilken kvalitet de forefandtes. Det er således muligt, at danne sig et skøn over, om det med nutidens øjne og den mellemliggende inflation har været nogle gode præmier, der er blevet bortloddet.

Der er gået ud fra, at det drejer sig om stemplet materiale.

LAND	Pris 1898	AFA 1991
Island Afa nr. 16A	1,25 kr.	420 kr.
Hamburg Afa nr. 11	1,65 kr.	180 kr.
Hamburg, Afa nr. 13	2,00 kr.	250 kr.
Hamburg, Afa nr. 18	0,75 kr.	200 kr.
Lübeck, Afa nr. 10	0,65 kr.	600 kr.
Preussen Afa nr. 25	1,00 kr.	450 kr.
Hannover, Afa nr. 9	1,00 kr.	400 kr.
Sachsen, Afa nr. 19	1,25 kr.	300 kr.
Oldenburg, Afa nr. 15	1,00 kr.	2000 kr.
Braunschweig, Afa nr. 7	0,40 kr.	700 kr.
Schweiz, Afa nr. 29	1,00 kr.	350 kr.
Sverige, Afa nr. 8	1,20 kr.	1700 kr.
Rusland	1,25 kr.	
U. S. A. - 5 cents	3,00 kr.	
U. S. A. - 12 cents	0,85 kr.	
U. S. A. - 15 cents	1,60 kr.	
U. S. A. - X cents	1,65 kr.	
Ialt	21,50 kr.	

De sidstnævnte mærker fra U. S. A. er givetvis også nogle af de ældste mærker til en i dag pæn katalogpris, men herom kan der kun gisnes. Selv den gang har man haft en fornemmelse af, hvilke mærker, der var vanskeligt at erhverve. En investering som den nævnte har i alle tilfælde betydet en værdisikring af den anvendte kapital, selvom den aktuelle salgspris måske kun er 15 % af katalogpris i dag.

Interessant er det også at læse, at der fandtes 2 slags udvalgssendinger tilsendt fra Københavns Philatelistklub, nemlig, dels almindelige sendinger og dels rarietetssendinger. De sidstnævnte er defineret som værende beregnet for fremskredne samlere, der ofrer noget på deres samling, d. v. s. samlere, der køber bedre mærker.

Desværre slutter mødeprotokollen her i 1898, og det må formodes, at der ingen klubmøder har været i de følgende år indtil 1911, da Horsens Filatelistklub så dagens lys.

**Du er altid velkommen til at besøge os på vore
mødeaftner i Allegade 4, 1. sal**

VI ØNSKER HOFI 92 TILLYKKE

Vi har et stort udvalg i filatelistiske artikler

**AFA-KATALOGER
KLEMLOMMER
HÅNDVÆRKTØJ
INDSTIKBØGER
FRIMÆRKEPAKKER**

Alt i speciallitteratur skaffes på kort tid

Bog & Papir

Nørregade 49 . 8700 Horsens
Tlf. 75 61 44 44 . Giro 6688071

HORSENS TEKNISKE SKOLE

Uddannelse i takt med tiden

Vejlevej 150, 8700 Horsens
Tlf.: 75 64 61 22

Frimærkets dag.

Af Tom Plovst.

Tanken om oprettelsen af en "Frimærkets Dag" opstod første gang, da en tysk philatelist Hans von Rudolphi (1884-1944) foreslog dette på et Filatelistdagsmøde i Danzig i 1934.

Tanken og ideen var at afholdelse af en sådan dag skulle skabe interesse for filateliens - frimærkesamleriet - internationalt set.

Ideen blev godt modtaget, men vanskelighederne med at finde en egnet dato bevirkede, at det blev Østrig, der den 1. dec. 1935 med stor succes afholdt den første "Tag der Briefmarke" - Frimærkets Dag.

Tyskland fulgte lige efter den 7. januar 1936 med afholdelse af sin første "Tag der Briefmarke".

Datoen 7. januar 1936 blev valgt som følge af, at Heinrich von Stephan var født den 7. januar (i 1831).

Heinrich von Stephan, der var søn af jævne folk fra Stolp i Pommern, opnåede at blive den øverste leder af det tyske postvæsen, og blev i 1885 adlet.

Han gennemførte mange forbedringer og nyskabelser i det tyske postvæsen. Var bl. a. grundlægger af det tyske "Reichdruckerei" og "Reichpostmuseum".

Den største fortjeneste indlagde han sig dog som den, der har æren for dannelsen af Verdenspostforeningen, idet hans indsats og store personlighed, førte til at disse tanker blev ført ud i livet.

I en årrække blev den første søndag efter 7. jan. valgt som "Frimærkets Dag" i Tyskland.

Herhjemme blev den første "Frimærkets Dag" afholdt den 5. marts 1939 og begivenheden er senere blevet fastholdt og en særkuvert/-kort - privat fremstillet er blevet en årligt tilbagevendende begivenhed til gavn for udbredelsen af kendskabet til frimærkesamleriet.

I samarbejde med Frimærkets Dags Komiteen har det danske postvæsen i de senere år festligholdt dagen ved arrangementer midt i marts måned, for på den måde, at gøre opmærksom på den glæde, man kan have ved at beskæftige sig med denne hobby.

Au cours de son 11eme Congrès
 à Luxembourg,
 la Fédération Internationale
 de Philatélie a décidé
 d'organiser une
 „Journée Philatelique“ par tous
 les pays affiliés, le premier
 dimanche après le 7 janvier.

»FRIMERKETSDAG«
1. Søndag i Marts fejres den i Danmark

Hell.

17

Manglende farve - Fejltryk.

Af Tom Plovst.

Her skal jeg ikke komme ind på de rent tryktekniske årsager til fremkomsten af disse varianter. Interesserede må benytte sig af den viden, der findes andet steds, men blot konstatere, at der stadig er muligheder for den vågne samler, der også kan lide "Egernsedler" - at finde sjældenheder.

Her i Horsens kan vi rapportere om fundet af to frimærkeværdier, hvor een farve mangler, og en enkelt, hvor en del af en farve mangler. Da det ikke er økonomisk muligt her at gengive disse mærker i farver, nøjes vi med blot at vise frimærkeværdien her og ikke selve varianten. På HOFI '92 er der mulighed for at se to af de tre her viste Afa nr. med fejlen " manglende farve" og "devis manglende farve".

Alle de fundne eksemplarer er stemplede.

Det drejer sig om følgende mærker, der vises i ½ til 2/3 størrelse i h. t. gældende lovgivning.

Afa nr. 801: Den gule farve mangler.

Afa nr. 796: Den grønne Farve mangler delvis.

Afa nr. 888: Den røde farve i offsettrykket mangler og lokomotivet og postvognen får derved et grønblåt udseende.

Hvad skuffen gemte. II

Af Toke Nørby.

I forbindelse med Selandia udstillingen i Herlev, blev jeg bedt om at levere et par småartikler til udstillingskataloget. Artiklerne var ikke andet end beskrivelse af et par objekter, jeg tidligere havde lagt ned i en skuffe til senere granskning.

Hvis du, kære læser, ofrede tid på at læse, hvad jeg skrev i Selandia-kataloget, opdagede du måske, at der var lidt kludder i nummereringen af de dér beskrevne objekter. Jeg skal derfor nævne, at der oprindeligt var tale om beskrivelse af ialt fire uafhængige objekter, og at redaktøren af Selandia-kataloget havde fået carte blanche til at bringe så meget/lidt han havde plads til. Derfor kunne den opmærksomme læser se, at der manglede en beskrivelse af to objekter, men den kan du så læse herefter.

Et 1816-brev med speciel takstberegning.

Det første brev i denne gennemgang havde jeg længe liggende uden at sætte det i mit eksponat, der omhandlede postforbindelse mellem København og Århus. Det skyldtes, at takstberegningen i lang tid voldte mig problemer, men da du nu kan se det in natura her på udstillingen, har jeg altså løst de problemer, der var forbundet med takstberegningen. Prøv selv at se, hvor svært det kan være at komme frem til den rigtige portosats:

Brevet er sendt nogle få år efter ophøret af krigene mellem Danmark og England/Sverige 1807-14, hvor der var store økonomiske problemer i vort lille land. Så store økonomiske problemer, at "Statsbankerotten" i 1813 blev en realitet med forordningen af 050113, der begyndte med ordene: "*Da Statens hidtilværende Pengevæsen er rystet i sit Inderste . . .*" (Schous Forordninger. Kbh. 1814). Med denne forordning afløstes Kurantbanken af Rigsbanken og samtidig kom der nye møntbetegnelser.

Ikke uventet kom der 070813 en ny portotakst, hvor taksterne fra 28. marts 1801 igen dannede grundlaget for portoberegningen, dog således, at kurantskillingstaksten omregnedes til rigsbankskillinger med et tillæg på 50 %. D. v. s. at tallene fra 1801-taksten blot skulle multipliceres med 2 for at få portoen i Rigsbankskillig.

Det viste brev er skrevet den 23. marts 1816 og af brevets bagside

Y. T.
 J. Cap. Claus Fabricius
 Pædagog
 paa Samsøe
 f. u.
 p. Aarhus

For- og bagside af brevet omtalt på modstående side.

24/11/18
 C. T.

fremgår taksten: "*Koster 24 Skilling*", se modstående side.

Denne takst er sammensat af to forskellige takster:

1. Posttaksten København-Samsø i 1816. Denne skal findes i henholdsvis placat af 150409, hvor der blev oprettet et hovedpostkontor i Kalundborg og hvor taksten for et enkeltbrev fra København til Kalundborg blev angivet til 5 Lübske skilling. Circulaire af 070813 angiver som ovenfor nævnt, at portoen nu skal regnes for den dobbelte af 280301-taksten, men i Rbs., altså her 10 Rbs.
2. Anordningen af 310515 for "*Færgefarten imellem Aarhus og Kallundborg samt til og fra Samsø*" § 6 oplyser, at færgemanden var Postexpediteur, og at der for hvert enkeltbrev, der (udenom postvæsenet) blev sendt fra Kalundborg til Samsø, skulle betales 4 Rbs. sølvværdi til færgemanden (hvoraf han skulle aflevere 1 Rbs. sølv til postvæsenet). Disse 4 Rbs. svarede i 1816 til 14 Rbs. i "*Sedler og Tegn*", idet circulaire af 020316, angiver, "*at der altid erlægges 3½ Gang saameget i Sedler, som der skulle have været erlagt i rede Sølv*". Posttakster var normalt angivet i "sedler og tegn" (papirpenge) og ikke i sølvpenge.

Totalportoen for brevet er således 10 + 14 Rbs. = 24 Rbs. i "sedler og tegn".

Det andet brev: Lovligt privatbefordret brev.

For de fleste samlere har kun brevenes forsider/bagsider interesse, idet det for det meste er takster/forsendelsesveje, der har interesse. Imidlertid kan der ofte være "perler" at finde i indholdet af breve, og det her viste brev indeholder så afgjort en lille perle, rent posthistorisk set.

"Eet Frimærke pr. brev"

Af indholdet i brevet fremgår der det interessante, at brevskriveren, men ikke modtageren, var klar over, at "1871-postloven" afskaffede vægtgrænser for breve, d. v.s. at breve indtil 50 quint (= 250 gr., som efter 010471 var den højeste vægt for et brev) kunne frigøres med ét frimærke":

Kjære høfde Becher!

Her bekræfter vi den om Dem sendte Ansøgning,
 hvorfor jeg sendte et overflødig tilbage til Dem; jeg
 kunde som gjemte det, det var jo i Konventet; men
 jeg sendte jeg rimeligvis glemte det. Med Konslunds
 Ansøgning for nogen Tid siden fulgte også 2 Frimærker.
 Nu, jeg sendte som det ene. Saa da flere Ansøgninger
 for sendt det 1 Frimærke. - Venligst giv det den og send
 dem.

Hellested 2 August 1871. T. Thanning

Brevets indhold:

"Kjære Pastor Becher!

Der behøves kun eet Frimærke på Bans Ansøgning, hvorfor jeg sender det overflødig tilbage til Dem.; jeg kunne have gjemt det, til vi sees i konventet; men saa havde jeg rimeligvis glemte det. Med Konslunds Ansøgning for nogen Tid siden fulgte også 2 Frimærker, jeg sendte saa det ene.

Faaer De flere Ansøgninger saa send blot 1 Frimærke.

Venligst hilsen til Dem og Deres

Deres hengivne

T. Thanning

Hellested 2 August 1871"

(Konvent: Geistlig sammenkomst i et provsti)

Postanordning af 280371 ("1871-postloven")

gældende fra 010471 oplyser nemlig (afsnit III, § 8, Ltr. VI: "For frimærker, der til overflod ere påklæbde, yder Postvæsenet ingen Erstatning, hvorimod Posthusene såvidt muligt undlade at annullere

dem." (Love og Anordninger for Aaret 1871. T. Algreen-Ussing. Kbh. 1872). OM nr. 24/71, cirk. nr. 17 af 100671, stk.3: "I Henhold til Bestemmelsen i Anordningen af 28de Marts d. A. Afsn. III § 8 Ltr. VI. meddeles herved, at naar der paa Forsiden af en Forsendelse er anbragt noget Frimærke (også Tjenestefrimærke), der efter Taxtbestemmelsen ere ganske overflødig eller unyttigt for Frigjørelsen, skal et sådant Frimærke paa de to Sider indstreges med Blaakridt, for at Annulleringen muligt kan undgaaes og Frimærket saaledes blive stillet til modtagerens Raadighed".

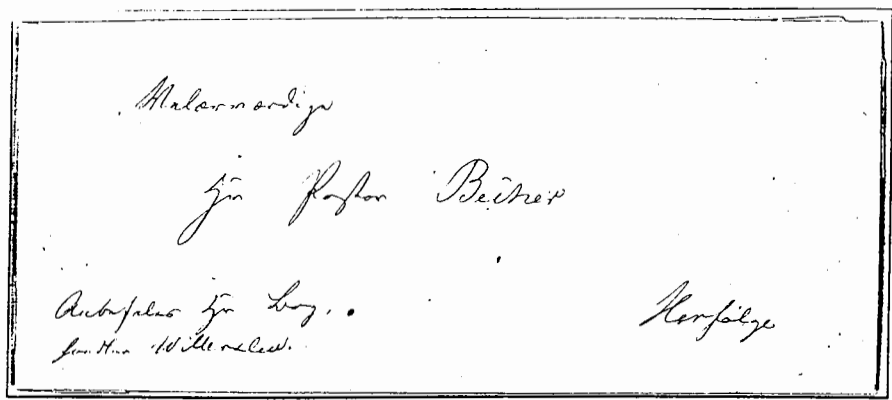
Befordringen

At brevet er lovligt privat befordret fremgår af postlovens afsnit III, § 1: "En Forsendelse er lovligt befordret uden for Posten, naar der ikke afgaar ordinær Post, hvormed Forsendelsen efter de sædvanlige Regler kan beføres."

Mellem Hellested og Herfølge (der, med en indbyrdes afstand på ca. 2 mil, begge ligger lidt syd for Køge), var der i 1871 ingen ordinær direkte postforbindelse.

Ja, det var så "resten" af gennemgangen af (noget af) skuffens indhold. Jeg håber ikke, at du blev skuffet!

Denne artikel er fremstillet sat med indirekte støtte fra Danske Filatelisters Fællesfond.

Privat lovligt befordret brev (020871 - onsdag): "Anbefales Hr. Boghandler Willerslev".

**Bestil hellere tid
hos flyttemanden
inden du sætter
din bolig til salg
hos home – for så
går det stærkt!**

P.J. EJENDOMSCENTER

v/Poul Johansen

Nørregade 1, 8700 Horsens

Tlf. 75 62 82 00

home

Aktuel boligrådgivning

Lidt om nogle af
Australiens sjældenheder
og hvordan de blev det.

Af Finn Skriver Laursen

Jeg vil indlede med en smule historie omkring starten af udgivelsen af frimærker i Australien. Selvom republikken Australien opstod så tidligt som 1901, og postvæsenet med det samme blev organiseret på føderal basis, blev det første fælles frimærke ikke udgivet før 1913. Den lange forsinkelse skyldtes dels ineffektivitet indenfor postvæsenet, dels politisk debat om hvilket motiv, der skulle anvendes.

På den tid fandtes i Australien en massiv anti-kongelig bevægelse og republikanerne, som var meget højrøstede i den føderale politik, opponerede kraftigt imod, at den engelske regents kontrafej blev indføjet på Australiens frimærker. Denne gruppe evnede at gennemføre sit synspunkt med det resultat, at det første fælles frimærke blev "kænguru og kort" udgaven.

Det var generalpostmester Frazer, der sammen med mange andre (bl. a. mr. A. Arnold fra London, der i 1911 havde vundet frimærke design konkurrencen), fik ideen til og lod det kunstneriske arbejde udføre af mr. Blamire Young - en engelsk kunstner, der på det tidspunkt var bosiddende i Australien. Da mr. Frazer den 1. april 1912 udsendte det færdige design, blev det mødt med kraftig kritik fra alle sider. På trods af dette fortsatte mr. Frazer med ideen, og efter flere ændringer udkom mærket, som vi kender det, den 2. januar 1913.

Men da "Fischer-regeringen" (republikanerne) tabte valget i 1913, var en af de første handlinger "Cook-regeringen" foretog sig, at beordre udgivelsen af en serie frimærker med Kong Georg V's portræt, og i 1914 kom de første 3.

Alligevel beholdt postvæsenet begge basisdesign meget længe - 34 år for det meget kritiserede kængurumærke og 23 år i Kong Georg V's tilfælde.

Selvom Australien nu havde fået fælles frimærker, var de enkelte staters "gamle" frimærker gyldige helt op til 13. febr. 1966, så på det område, kan der uden tvivl findes sjove ting.

Men nu over til sjældenhederne, f. eks. dette enestående tete-beche par, som kun kendes i ét eksemplar

Forklaringen på dets fremkomst er følgende:

I 1930 blev der fremstillet et specielt tryk af Kong Georg V, 2d scarlet, tk. $13\frac{1}{2} \times 12\frac{1}{2}$ på papir med vandmærke "flerfoldig lille krone over A". Dette tryk var beregnet til brug ved fremstilling af frimærkehefter, der skulle indeholde 2 rækker á 6 mærker og skulle koste 2/- pr. hefte.

Men på grund af en forkert beskæring af det specielle grundark trykt til dette formål, blev tete-beche parret uforvarende lavet. Oprindeligt må der have eksisteret mindst 3 par, som er solgt over postvæsenets skranker og selvfølgelig til pålydende. Men nogle mennesker er mere opmærksomme end andre på den slags ting, og det omtalte par, blev da også i de følgende måneder handlet flere gange, før det til sidst havnede hos en af de førende samlere, for den efter datidens forhold formidable pris af ca. 15 pund.

Da det i 1977 var sat til salg på en Melbourne frimærkeauktion, var det vurderet til 20.000 dollar, en enorm stigning på de knap 50 år, der var gået. Hvis parret blev skilt ville prisen være omkring 1 dollar.

En anden af Australiens rariteter er den såkaldte "Ross Smith vignet", der kun var et halvofficielt frimærke.

Mærket opstod på grund af misforståelser og forvirring i statsministeriet. Forhistorien er, at de to brødre Ross og Keith Smith fløj fra England til Australien i 1919 i en Vickers Vimy maskine i et forsøg på at vinde en pris på 10.000 pund, udsat af de forenede australske staters regering til den, der først fløj turen på 30 dage eller mindre.

Flyvningen begyndte i Hounslow i England den 12. nov. og de nåede Darwin i Australien den 10. dec. efter 27 dages flyvning og vandt derved prisen på de 10.000 pund,

Da Smith ankom til Darwin, havde han en del post med fra England og i et telegram til den australske statsminister mr. William Morris "Billy" Hughes, sagde han (forkortet) "Jeg medbringer breve til Dem og mange andre, kan der arrangeres et specielt mærke (stamp) til disse?"

En stribe fejl blomstrede af denne anmodning fra Ross Smith angående et særfrimærke.

Statsministeren, der ikke var orienteret udi filateliien, misforstod anmodningen derhen, at Smith mente et specielt stempel, og den 13. dec. sendte Hughes derfor et telegram til mr. Shepherd i statsministeriet i Melbourne (der dengang var Australiens hovedstad): "Kaptain Smith medbringer flere breve STOP ønsker at arrangere et specielt mærke STOP ret henvendelse til de rette myndigheder desangående STOP Hughes".

Den 14 dec. udtalte statsministeren til pressen, at regeringen muligvis ville acceptere forslaget fra Smith, og fremstille et specielt mærke til de breve, som han medbragte fra England. Hughes tænkte på et datostempel, men filatelister i hele Australien læste rapporten, som om den omtalte et frimærke. Man kunne i mange forskellige aviser i Australien finde læserbreve, der omtalte det "nye" frimærke og deraf slutte, at den fejlagtige opfattelse var gældende i store dele af Australien.

I mellemtiden var Smidt nået til Brisbane, hvor han blev forsinket af nogle småreparationer på sin flyvemaskine, og nu begyndte han at spekulere på, om han skulle fremsende den omtalte post, eller om han skulle opbevare den. Den 12. januar 1920 sendte han følgende telegram til statsministeren: "Skal jeg sende Dem de breve, som jeg medbringer, eller skal jeg afvente udgivelsen af det specielle frimærke."

Ved modtagelsen af dette brev indså Hughes for første gang, at han og Smith havde forskellig opfattelse af ordet "stamp". Nederst på telegrammet noterede han med blyant, "frimærke? indtil videre er der kun fremskaffet et datostempel."

Den næste dag sendte han et telegram til Smith: "Deres telegram af den tolvte STOP Medbring venligst brevene, når De ankommer her i Melbourne STOP Særligt frimærke bliver fremstillet STOP meddel mig venligst hvor mange breve De medbringer."

På dette tidspunkt holdt Hughes sine muligheder åbne, idet han ikke vidste, hvor mange breve Smith medbragte. Han havde det indtryk, at det kun drejede sig om nogle få breve, som ikke kunne berettige et specielt frimærke. Smith telegraferede tilbage den 15. januar, at han havde ca. 200 breve med. Hughes gav straks finansministeriet instruktioner om forberedelse og fremstilling af en særlig erindringsmærkat. Han besluttede sig for denne fremgangsmåde, fordi han ved forespørgsler til postvæsenet var blevet klar over, at det umuligt kunne nås, at fremstille et "rigtigt" frimærke til salg over hele Australien.

En officiel udtalelse fra statsministeriet den 20. januar søgte at definere og fastlægge "frimærkets" status med følgende udtalelse: "Dette mærke er ikke et frimærke til postalt formål, men skal opfattes udelukkende som et erindringsmærke til at klæbe på kuverterne, som Ross Smith medbringer". Beslutningen om at lade statsministeriet udgive et specielt mærke var uden fortilfælde, men syntes at passe til omstændighederne.

Der blev afgivet bestilling på 240 "mærker" til trykkeriet, men yderligere 200 stk. blev bestilt, da Ross Smith fortalte, at besætningen også medbragte post, hvorved der totalt medbragtes 400 breve. Der blev trykt 2 oplag af vignetten - begge oplag i samme blå farve.

Den oprindelige ordre var på 240 stk., men i virkeligheden blev leveret 250 stk. Da trykkeriet den 11. februar modtog den anden ordre på yderligere 200 stk., ønskede bogtrykkeren åbenbart ikke at blive fanget af et ønske om et tredje tryk, hvorfor han trykte ekstra eksemplarer, og leverede 326 stk.

Af de ialt 576 leverede mærker blev 364 stk. påklæbet den specielle "luftpost" fra England, 125 stk. blev destrueret, hvilket efterlader 87 stk. at redegøre for, og disse blev formentlig givet til besætningsmedlemmer og embedsmænd i ministeriet.

For fuldstændighedens skyld skal det nævnes, at der i årenes løb er lavet mange nytryk, som det kan være svært at skelne fra de ægte. Men et ægte ubrugt mærke kan koste flere tusinde australske dollars, når de en sjælden gang er til salg.

Andre sjældenheder er de såkaldte prøvetryk/essay, der stammer fra den oprindelige konkurrence i 1911, der havde som formål at finde Australiens første fælles frimærke. Der var 3 præmier at kæmpe om. Førsteprisen gik til mr. Altmann's velkendte essay, der var "forfader" til udgaven med Kong Georg V i profil. Hvorfor man ikke straks fortsatte med færdiggørelse til et endeligt frimærke, står hen i det uvisse, da der aldrig er kommet en officiel redegørelse.

Forslaget fra mr. E. A. Arnold (Baldy's Roo) blev, selvom det fik andenpris, regnet for fuldt så god som mr. Altmann's profil af Georg V.

Der er en helt klar forbindelse mellem dette håndmalede essay og det færdige frimærke (kænguru og kort-udgaven fra 1913), idet det forslag E. A. Arnold indsendte uden tvivl er brugt som model til det endelige frimærke. Dette essay har iøvrigt været handlet flere gange i årenes løb. Den sidste ejer, jeg har kunnet spore er R. P. Hyeronimus.

Baldy's Roo

Tredieprisen gik til Donald Mackay, hvis essay havde et horisontalt format med et motiv af Australiens våbenmærke, men han fik overhovedet ingen indflydelse på det endelige mærke.

Udformningen af det endelige design blev overdraget mr. Blamire Young, og uden at begrave mig i en lang udredning om materialets fremkomst (hvilket man stadig er uenige om i Australien) skal jeg konstatere, at Blamire Young fik tre foreløbige essay's at arbejde ud fra.

1. Vandret format, kænguru på kort, mellem draperede flag
2. Lodret format, kænguru på kort, to værdifigurer i toppen
3. Lodret format, kænguru på kort, en værdifigur øverst til venstre.

Efter flere prøvetryk valgtes til sidst den nu kendte udgave, der som nævnt foran, i de første år blev mødt med en del kritik.

Jeg har i min artikel ønsket at henlede opmærksomheden på lidt andre ting end det der normalt skrives om australske frimærker og hvilke tilfældigheder og misforståelser, der ofte ligger til grund for sjældenheder.

Men iøvrigt findes der mange andre sjældenheder, som jeg måske kan behandle på et andet tidspunkt.

Litteratur:

Kangaroos: The last Victorian Issue by G. L. Kellow.
The Australasian Stamp Catalogue 1978.

CENTERKIOSKEN

Sønderbrogade 80
v/Nina Henningsen

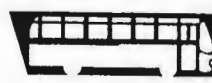
Tlf. 75 61 46 60

—OGSÅ GRILL

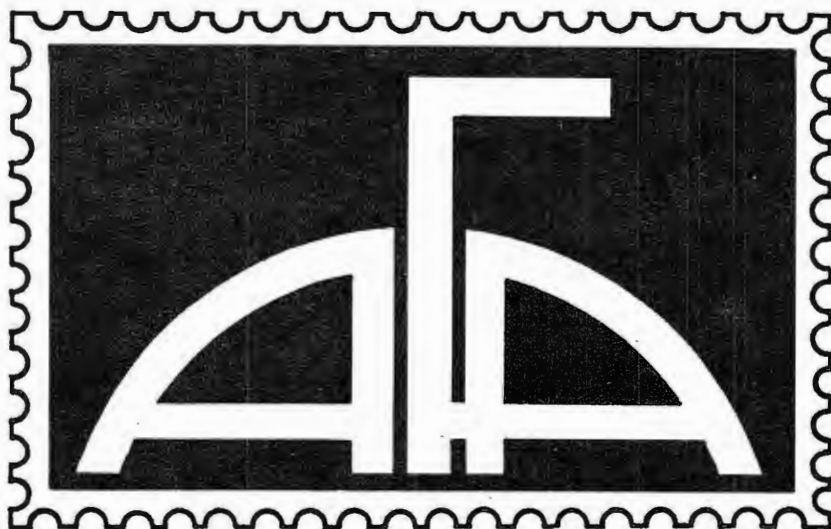
SPECIALISTER

I

SKOLE- og GRUPPEREJSER

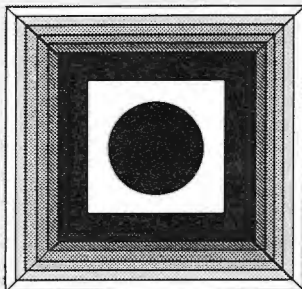
 VAGNS TURIST

TLF.75685266 RÅRUP FAX.75685179

Udgangspunktet

*-for industriel
automation*

Højteknologi og økonomi

Vi udnytter elektricitetens tekniske muligheder og letter
overgangen til højteknologi.

Vi produktudvikler og projekterer højteknologiske styresystemer,
fremstiller og monterer avancerede styringsanlæg, sælger roterende
el-maskiner og reservedele, samt tilbyder service og renovering af alt
fra små motorer til store bearbejdningsanlæg.

Kontakt os

og hør hvordan Deres gode produktionsøkonomi bliver endnu bedre.

Fabrikvej 11
DK-8700 Horsens
Fax: 75 62 12 64
Tlf.: 75 62 12 44

Enghavevej 14
DK-7100 Vejle
Fax: 75 72 45 72
Tlf.: 75 82 55 11

FH
GRUPPEN

W DESIGN GRAFISK TEKNISKE

Klassisk Schweiz

Af J. P. Jørgensen.

Allerede i 1833 havde enkelte kantoner indgået aftaler om postbefordring, men efterhånden som postmængden steg, viste det sig mere nødvendigt, at aftale ensartede takster, og ved en forbundbeslutning i december 1848, blev der fastsat ensartede bestemmelser for postbefordringen og udarbejdet nogle posttakster.

Landet blev inddelt i 11 postkredse, nemlig Genf, Lausanne, Bern, Neuenburg, Basel, Aarau, Luzern, Zürich, St. Gallen, Chur og Bellizona.

De første frimærker kom i brug fra 5. april 1850, og der blev kun udgivet en værdi, nemlig 2½ Rappen. Taksterne var:

2½ Rp. for 2 lot (ca. 30 gr.)

5 - Rp. for 2 - 4 lot

10 Rp. for 4 - 8 lot

Mærkerne var egentlig beregnet for lokaltrafikken og indskriften var ORTSPPOST i den tysktalende del og POSTE LOCALE i den fransktalende del, men der viste sig behov for yderligere mærkeværdier og den 1. okt. 1850 udkom RAYON I og II. Disse mærker var kun gyldige i Schweiz, og kunne ikke benyttes i posttrafik med udlandet.

Landet var inddelt i 4 Rayons eller zoner, nemlig:

I fra 0 - 10 mil

II fra 10 - 25 mil

III fra 25 - 40 mil

IV over 40 mil

og som vægtenhed var valgt 1 lot eller ½ unce svarende til 15 gr.

På dette grundlag blev så udarbejdet en taksttabel, hvori vægt og afstand afgjorde prisen for befordringen.

Senere - i 1852 - blev inddelingen ændret til 3 Rayons hvor

Rayon I svarede til 2 vejtimer eller 9.600 m.

Rayon II svarede til 2 - 10 vejtimer

Rayon III svarede til over 10 vejtimer

Det var lidt om posthistorien og baggrunden for mærkerne, og vi vil nu gå over til at se lidt på mærkerne.

Såvel ORTSPOST som RAYON-mærkerne er fremstillet ved hjælp af stentryk eller litografi af DURHEIM litografie i Bern, og der er fremstillet en sten for hver farve.

Trykfølgen har formentlig været:

Første plade: Den blå eller gule farve (kun Rayon)

Anden plade: Den sorte tegning (ornamenterne)

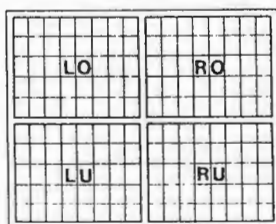
Tredie plade: Det røde skjold

I første og tredie plade er korset forblevet ufarvet (hvidt)

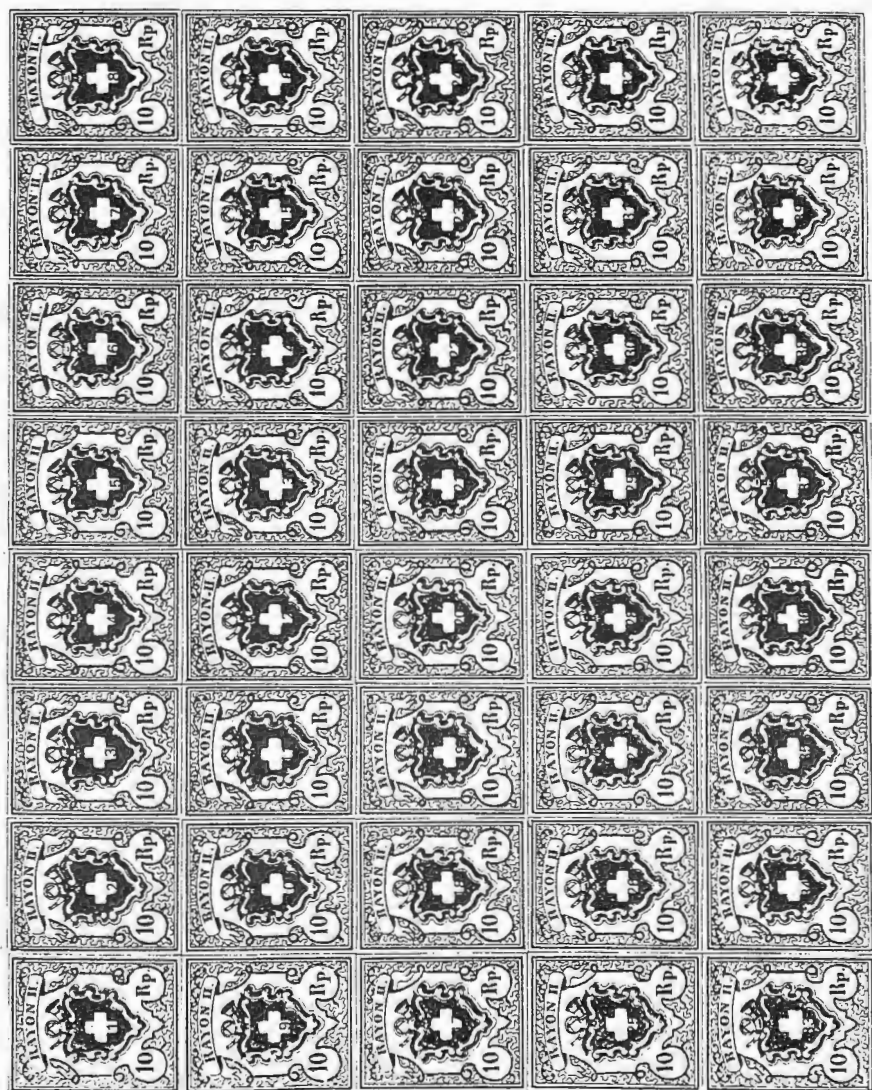
Uden at gå meget i detaljer kan det nævnes, at der for alle mærkerne er fremstillet en URSTEIN bestående af 5 vandrette rækker med 8 mærker i hver række. Fra denne ursten er så fremstillet et varierende antal DRUCKSTEIN bestående af 2 eller 4 gange urstenen.

Til Rayon I er anvendt 9 og til Rayon II 7 tryksten. De 40 mærker i urstenen er tegnet enkeltvis og kan adskilles ved hjælp af tegningen i ornamentet, således at alle 40 typer kan bestemmes ved hjælp af en normal lup. Ved hjælp af en stærk lup kan en types placering i trykstenen bestemmes på grundlag af ganske små forskelligheder eller prikker i ornamentet. Det er således muligt at bestemme med hvilken tryksten et mærke er trykt, medmindre kendetegnene er skjult af stempelfarve. Såvel Zumstein & Cie som Schweizerische Briefmarken Zeitung har udgivet materiale, der kan benyttes ved typebestemmelsen.

A 2

En tryksten er som oftest fremstillet ved sammensætning af 4 ursten og derved fremkommer betegnelserne LO (links oben), RO (rechts oben), LU (links unten) og RU (rechts unten). Trykstenens nummer er angivet ved et tal foran bogstaverne, f. eks. 4 RO = tryksten 4 øverste højre afsnit.

Ursten
De 40 typer af Rayon II, der gentages
4 gange i en Druckstein.

Fremstillingen af mærker med 3 farver var med den tids teknik en ret omstændelig og bekostelig affære, og ved fremstillingen af Rayon III er anvendt en anden teknik.

Urstenen til disse mærker stammer fra Ortpostmærkerne, men der er kun anvendt 10 typer. Disse mærker kan på samme måde trykbestemmes ved hjælp af ganske små kendetegn. Nomenklaturen er mere kompliceret, da der kun arbejdes med 10 typer, men princippet er det samme som nævnt foran.

Efterhånden som behovet for frimærker voksede, blev den anvendte trykmetode for dyr og for tidkrævende, og man gik over til at trykke mærker i bogtryk - de såkaldte STRUBEL-mærker, som også kan give anledning til mange interessante studier. Udgavens betegnelse er egentlig "Siddende Helvetia", men på grund af figurens pjuskede, strittende hår, der på tysk benævnes Strubbeli eller Strubli fremkommer den meget anvendte betegnelse Strubel.

Med disse mærker forlod man den hidtil gældende postordning, hvorefter landet var opdelt i Rayons, og man gik over til et system, som kunne anvendes til såvel den indenlandske som den udenlandske postbefordring.

Mærkerne var oprindelig planlagt udgivet 1. januar 1852, men af forskellige grunde blev de først sat i kraft fra den 15. september 1854.

Tegning og gravering er udført af Friedrich Voigt i München efter udkast fra Postdirektionen i Bern.

Trykningen er indtil foråret 1854 udført i "Die Staatsdruckerei" i München, hvorefter "Die eigd. Müntstätte" i Bern overtog trykningen.

Papiret er indtil udgangen af 1856 fremstillet af papirfabrikken Pasing ved München, og derefter leveres papiret fra en fabrik i Sihl ved Zürich og det varierer i tykkelse fra tynd over middel til tyk, således at 7-8/100 mm., svarer til middel med udsving til begge sider på 2-3/100 mm. Af sikkerhedsmæssige grunde er der indvævet silkestråde i papiret. Silkestrådene var oprindelig grønne - senere forskelligfarvede - og til sidst igen grønne. De senere grønne stråde i Zürich-papiret kendes på, at de reagerer fosforagtigt i kvartsllys.

Skematisk oversigt
over Strubel-udgaven efter Zumsten 1982.

	Tryk	Papir	Tråd	2 rp.	5 rp.	10 rp.	15 rp.	20 rp.	40 rp.	1 fr.	
1. p e r i o d e	Første München	München tynd	grøn		15/9-54 orange- brun	15/9-54 metblå	15/9-54 metrosa		15/9-54 bleg- gulgrøn		Aa
	Senere München				1854 brun	1854 blå	1854 rosa		1854 lysgul- grøn		A
	Tidligt Bern	München	smaregd- eller bronze- grøn		4/11-54 brun	29/5-55 blå	14/2-55 rosa	14/10-54 orange			B
2. p e r i o d e		middel			juni/juli 1855 brun(gul) (gul)	juni/juli 1855 blå(rød) (rød)			april 1855 grøn(rød) (rød)	februar 1855 violetgrå (sort)	C
	Senere Bern	tyk	forskel- ligt- farvede		1856 brun (sort)		1857 rosa (blå)			1857 violetgrå (gul)	D
		Zürich tynd				1856-57 grønligblå (rød)				1856-57 violetgrå (gul)	E
			grøn		17/12-56 met- gråbrun		1857 lys- metrosa	1857 orange			F
3. p e r i o		Zürich tyk		juli 1862 grå	1858-59 brun	1858-59 blå	1858-59 rosa	1858-59 gulorange	1858-59 grøn		G

Jeg har opsat udgaven efter Zumsteins katalogisering (1982) der fremgår af skemaet omstående side, men der er nogen uenighed om katalogiseringen af det tynde papir, idet f. eks. Kuisel i 1943 katalogiserer det som afarter, og kun anfører hovednumre for:

Münchentryk/Münchenpapir,
Bernentryk/Münchenpapir,
Bernentryk/Zürichpapir.

Iøvrigt er der i de senere år udgivet 2 nye bøger om udgaven, som giver anledning til revision af den hidtidige opfattelse af udgavens historie.

Efter min opfattelse er der 3 udgaver i klassisk Schweiz som er særlig interessante at studere, nemlig Rayon- og Strubel-mærkerne og så den udgave, som jeg finder allermest interessant, nemlig "Stående Helvetia".

"Stående Helvetia" udmærker sig ved, at den endnu er til at få i et rimeligt antal til en overkommelig pris, og ved at den rummer et utal af muligheder for at finde retoucheringer og pladefejl samt nuancer. Typen er fremstillet fra 1882 til 1907 og det siger sig selv, at en så lang brugsperiode giver et hav af muligheder.

Allerede i 1879 besluttede postvæsenet at fremstille mærker i en ny tegning, men arbejdet trak ud og først i nov. 1880 blev arbejdet med trykning af de nye mærker overdraget til Müllhaupt & Søn i Bern. Gravøren er ikke bekendt, idet det var overladt trykkeriet at engagere ham.

Trykprøverne blev godkendt i febr. 1881 og mærkerne kom til udgivelse i april 1882, og de var frankeringsgyldige til udgangen af 1924.

Mærkerne er udført i kobbertryk, og der blev fremstillet et originalstempel i stål til fremstilling af matricen, hvorfra der så fremstilles patricer, som anvendtes til ad galvanisk vej at fremstille trykplader.

I 1901 toges nye trykplader i brug, hvilket tydeligst fremgår af værdierne 25 og 40 rp.

Trykningen har i hele perioden været overladt private firmaer, nemlig:

Mühlhaupt & Søn i Bern fra 1881 - 1886

Max Giradet i Bern fra 1886 - 1906

Benzinger & Co. fra 1907

Indtil 1900 blev trykningen udført ved hjælp af en håndpresse, men derefter anskaffede Giradet på eget initiativ en hurtigpresse. I håndpressen anvendtes en trykplade med 200 mærker, medens der i hurtigpressen benyttedes trykplader med 400 mærker.

Som følge af, at farverne i håndpressen påførtes valserne manuelt, og den iøvrigt ret primitive trykteknik, forekommer på disse mærker mange uregelmæssigheder.

Blandt andet på grund af den lange anvendelsestid måtte trykpladerne jævnligt udbedres og efterpoleres. Det har givet anledning til et væld af retoucheringer, som gør netop denne udgave så interessant.

Ingen anden udgave er så rig på farvenuancer, hvilket bl. a. hænger sammen med den manuelle indfarvning, og med at det ved fremstilling af ny trykfarve var vanskeligt at ramme den helt rigtige nuance.

Til udgaven er anvendt en temmelig rå papirsort, som giver de forskellige toner og schatteringer i tegningen gode muligheder.

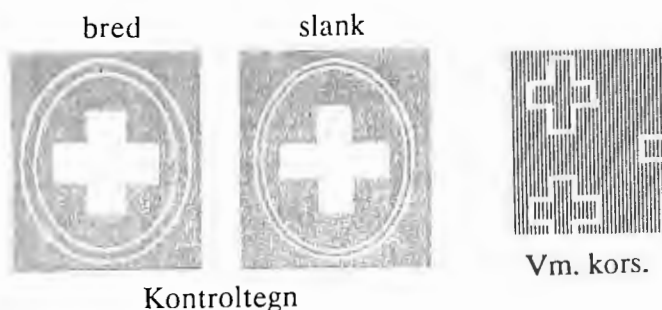
Fra 1907 er anvendt faserpapir fra et restoplæg fra "Kors og Værditaltypen".

I hele perioden er papiret leveret fra papirfabrikken i Sihl ved Zürich.

Perforeringen er i hele perioden foretaget af "Die eidg. Münstätte i Bern på en arktakningsmaskine leveret af firmaet Hasler i Bern. Maskinen takkede ark á 100 mærker.

Mærkernes centrering er gennemgående ret dårlig, hvilket har forskellige årsager, bl. a. papirets kvalitet og trykfarvernes indflydelse.

Gummieringen er også udført af "Die eidg. Münstätte. Indtil 1896 blev arbejdet udført ved håndkraft, men derefter benyttedes en særligt konstrueret gummieringsmaskine.

Der er anvendt 3 forskellige sikkerhedstegn, nemlig kontroltegn I (stor oval med kors) og kontroltegn II (mindre oval med kors) samt vandmærke kors. De to kontroltegn er indpresset i papiret og kontroltegn I er ofte utydeligt, medens kontroltegn II næsten altid fremtræder ret tydeligt.

Kontroltegn I anvendtes til 1891 og kontroltegn II til 1905, hvorefter man gik over til vandmærke kors.

Ved bestemmelse af utydelige kontroltegn kan stempeldatoen være en hjælp.

I skemaet på modstående side er vist de forskellige kombinationer, der forekommer. Et par stykker af dem er meget sjældne.

Litteratur:

Zumstein spezialkatalog og håndbog 1924

G. Kuise: Strubel 1854-62

F. F. Hunziker: Strubel 1854-62

Walter d'Aujouad'hui: Neu Klassierung Sitzende Helvetia ungezähnt 1854-62

Ed. Rüttimann: Die Ausgabe Stehende Helvetia

Hans Stocker: Stehende Helvetia

G. Valko: Über den Druckprozess und die Abarten der

"Sthende Helvetia" 1882-1907

Zumstein: Handbuch über die Stehende Helvetia

Grosses Lexikon der Philatelie

Li- tra	Værdi Farve	20 orange	25 grøn	25 blå I	25 blå II	30 brun	40 grå I	40 grå II	50 blå	50 grøn	1 Fr. lilla	1 Fr. karmin	3 Fr. brungul
------------	----------------	--------------	------------	-------------	--------------	------------	-------------	--------------	-----------	------------	----------------	-----------------	------------------

Kontroltegn I: Kors i oval - bred type

Hvidt papir

A	11 3/4	1882	1882				1882		1882		1882		1891
B	9%	1888	1888				1888		1888		1888		
C	11½x11	1891	1891			1892	1891		1891		1891		

Kontroltegn II: Kors i oval - slank type

Hvidt papir

D	11½x11	1894	1894	1899		1894	1894		1894	1899	1894	1902	1901
E	11½x12	1901		1901		1901	1901			1901	1901	1903	1900
F	11 3/4							1904					1901

Vandmærke: Storts kors

Hvidt papir

A	11½x11	1905		1905	1906	1905		1905		1905		1905	1906
B	11 3/4				1906			1906					
C	11½x12	1907								1907		1907	1907

Vandmærke: Stort kors

Faserpapir

A	11½x12	1907			1907	1907		1907		1907		1907	1907
B	11½x11				1907	1907						1907	1907

Skematisk oversigt
over "Stående Helveita" efter Zumstein 1982.

BREVKORT.

Til Hverr Hans Larsen, Nr 574
Køpforsvarskibet "Olefort Fischer"

Køge

Købmanden

Fredensborg d. 22/8: 1912.

Kære Ven,

Som jeg igaar dig skrev
 idag jeg paa Sessionen blev
 erklæret som Soldat

riduelig
 ubrugelig
 og unyttig

og nu et mit Humør
 ukueligt

Helene fra

Andreas Nielsen.

Dine hengivne

Ole Fortmann

Dengang "Olfert" kun sejlede til Køge.

v/Claus Hjelt.

Enhver frimærkesamler drømmer om at gøre lige netop dét fund, som endnu ikke er fundet. Hvem har ikke prøvet at gå på byttemarked og stå på hovedet i bunken af gamle postkort. Hvorfor? Jo, det kunne jo være at regnbuen med kisten fuld af guld lå lige bag næste kort.

Her er så historien om et fund, som ikke var et fund, da det blev fundet, men som senere blev ganske interessant. Det lyder næsten som H. C. Andersen, ikke!!!

En varm sommerdag i 1988 var jeg til loppemarked bag Frederiksberg Rådhus. "Du har vel ikke nogle gamle postkort". - "Nej, desværre" - men så pludselig var der bid. Hen og rode i kasserne. Fandt man nu et godt kort i kassen til 5 kr., så måtte det gerne regne hele resten af dagen. Hokus Pokus op dukker en gammel helsag af typen Fr. VIII.

Teksten lyder som følger:

Fredensborg, d. 22/8: 1912.

Kære Ven

Som jeg i går dig skrev
idag jeg på sessionen blev
erklæret som soldat

uduelig
ubrugelig
og umulig
og nu er mit humør
ukueligt

Hilsen fra
Andreas Nielsen

Din hengivne
Ole Petersen

Et herligt kvad. Der er ikke tvivl om stemningen hos Ole Petersen. Kortet er afsendt umiddelbart efter, at han er blevet "vraget" på Fredensborg Kaserne. - Hvordan det står til hos Anders Nielsen - melder historien intet om - her er det blot blevet til en hilsen. Hvem er disse hilsner da til? Vi vender "sagen". Teksten lyder her:

Til Herr Hans Larsen No, 574
Kystforsvarsskibet "Olfert Fischer"

Køge

København

Her har vi åbenbart 3 venner: 1) Ole Petersen - kasseret, 2) Anders Nielsen - vides ikke og 3) Hans Larsen - i "Kongens Klæ'r" på kystforsvarsskibet "Olfert Fischer".

"Olfert Fischer", "Olfert Fischer", "Olfert Fisch..." -det var jo skibet, der blev verdensberømt i Danmark i 1990-91.

Herfra og til Golfen og tilbage igen. Så her har vi altså en gammel "Sag" fra 1912, som da den blev fundet i 1988, var en sjov historie, men som ved hjælp af historiens gang i 1990-91 faktisk blev uhyre interessant.

Jeg skal her for god ordens skyld gøre opmærksom på, at der ikke er tale om den samme "Olfert Fischer". "Olfert Fischer" den gamle endte sine dage som målskib for bombekastningsfly i 1936, resterne blev ophugget i 1937-38, mens kanonerne blev solgt som gammelt jern i 1948.

(Til slut skal jeg lige fortælle, at selvom jeg fandt "Olfert Fischer" bag Frederiksberg Rådhus den sommerdag, så skinnede solen også resten af dagen.)

Samler du stempler?
Så prøv stempelcirkulationsklubben "BROEN".
Brotypestempler, Stjernestempler/udslebne,
Færøstempler o. s. v.
Køb og salg af stempler. - Skriv efter regler.
Claus Hjelt, Fjordparken 4a, 8700 Horsens.
tlf. 75 64 15 21.

En dubletleders betragtninger.

Af Carl Jehrbo.

Efter afslutningen af den 26. sæson som dubletleder i vor klub, vil jeg gerne fremkomme med nogle generelle betragtninger ud fra de erfaringer, som jeg har gjort gennem tiden. Må jeg begynde med en opfordring til alle forbundsmedlemmer om meget nøje at overveje værdien af og fordelene ved at være med i dubletcirkulationen, enten som indsender af hefter eller som eventuel køber eller begge dele.. Når jeg ser på cirkulationslivet i min egen klub, og især på, hvad klubbens egne medlemmer har opnået af salg og køb, så må det vist fastslås, at selv større forventninger af og til er indfriet.

Naturligvis har udbyttet været variabelt, og det er altid sværest for de "gamle" samlere, især dem med et klassisk område, at finde brugeligt materiale - af samme grund forventer de heller ikke på forhånd så meget, men er det så ikke ligefrem en sport, at gennemblade hefter i håb om, at noget vil vise sig?

Hvis vi alle var lidt flittigere med at få opsat og indsendt materiale fra vore dubletlagre, og hvor ofte forundres man ikke over at opdage, hvilke ret gode mærker, man har fået stuvet til side i tidens løb, så ville heldet tiere vise sig, også for de "gamle" samlere. Rundt om hos samlere ligger sikkert meget materiale gemt hen i "strømpeskafte", materiale, som nok kunne finde købere, men om hvilket ejeren tit tænker, at det ikke er umagen værd at sætte op.

Her kan jeg som dubletleder fortælle, at der næppe er det land, hvis mærker ikke samles. Vel er der her nok forskel på klubberne, men det bliver så hoveddubletlederen og dubletlederne, som må prøve at finde frem til en mulig fordeling af materialet. I forbindelse hermed kunne jeg tænke mig at spørge: "Hvad siger indsenderen til, at hæfterne som regel cirkulerede i 3 sæsoner, i stedet for som nu i 2?" Dog forudsat, at hoveddubletlederen skønner, at der har været for lidt salg i de to sæsoner, og hefterne findes gode nok til en tredje sæson. Det kunne jo så være, at mærkerne endelig fandt sine købere/samlere. Jeg ved, at det sker i nogen grad allerede, men hvor udbredt er det mon?

Jeg har den ide, at mange er kede af arbejdet med opsætning, fordi de har erfaret, at de kan få hefter hjem fra forbundscirkulationen efter 2

års cirkulation, uden at hefterne har nået mere end ganske få kredse, ofte stammende fra, at hefterne uheldigvis har ramt klubber med langsom cirkulation og derfor mindre mulighed for salg.

Hvis man endelig vil betragte det som et "offer", at ulejlige sig med opsætning og indsendelse af hefter, så vil jeg gerne kraftigt opfordre samlerne til at tage dette "offer" til fælles bedste.

I forbindelse med opsætning vil jeg anbefale, at man i så vid udstrækning som muligt holder "Oversø" for sig og "Europa" for sig - eventuelt "Skandinavien" for sig. Mange vil nok mene, at jo mere blandet desto bedre, men set ud fra et fordelingssynspunkt holder det ikke stik, og måske heller ikke udfra et salgssynspunkt, desuden kan hefterne komme til at se så rodede ud, at mange samlere med det samme taber lysten til at foretage et nærmere eftersyn af materialet.

Hertil kommer at tømning af hefterne bliver mere uregelmæssig med hyppigere og unødvendig nyopsætning til følge. Iøvrigt kan der ret let blive blanding nok endda, idet man ikke må glemme, at i selve sendingskassen med de ca. 20 hefter er der almindeligvis lavet en blanding med et vist antal hefter fra de nævnte områder, og med en "ren" opsætning kan man lettere frasortere det, som åbenlyst er uden interesse og mere hellige sig det øvrige.

En ting mere er prisansættelsen. Det bør være en ufravigelig regel, at de anførte priser er delelige med 25, eller endnu bedre med 50. En køber, der ser et mærke til 1.75 kr. vil næppe sige noget til en pris på 2 kr., hvis han virkelig gerne vil have mærket.

Ligeledes vil en sælger næppe kvie sig meget ved at sætte prisen til 1,50 kr., hvor han måske ellers have tænkt sig 1,75 kr., men synes, at 2 kr. er for højt at gå op.

For en dubletleder er runde tal en stor hjælp, også selv om han er god til hovedregning. Han skal jo kontrollere medlemmernes købstal hele sæsonen igennem, og så kommer den endelige op- og sammentælling ved sæsonens afslutning

For at fremme og lette det daglige arbejde med cirkulationen har jeg opstillet 7 regler, som på en følgeseddel er bilagt vore egne kasser med henstilling til medlemmerne om at følge disse regler.

De har måske interesse, så jeg nævner dem her:

1. Læg elastik om bundterne ved transport.
2. Læg bundterne med hefteryggen mod hinanden, hvis det er muligt.
3. Efterse altid hefterne for tomme felter ved modtagelsen. Hvis der

findes tomme felter noter da "Tom ved modt." samt navn og dato.

4. Husk at notere navn (signatur) i feltet, når du udtager et mærke.
5. Udfyld opgørelsesseddel fuldt ud med sending nr., dato, navn etc.
6. Hvis der afmærkes med signatur, f. eks. "JJ" eller andet bedes samme signatur eller mærke anført på opgørelsen.
7. Vær omhyggelig med sammentælling og vedlæg det rigtige beløb.
8. Benyttes stempel til afmærkning - undlad da at bruge rød stempelfarve, idet denne farve forbeholdes hoveddubletlederen.

Det anbefales, at evt. stempel ikke er over 5-7 mm i højden, og afstemplingen bedes foretaget i nederste halvdel af mærkefeltet, helst i sort eller blå farve, idet grønt også bruges af flere lokale dubletledere.

Punkterne 3-6 er ret væsentlige, og enhver dubletleder vil sikkert af hjertet ønske, at medlemmerne altid nøje overholdt disse.

Kunne man desforuden få en sikker aflevering til næste deltager uden større forsinkelse, så kunne man ydermere forvente en større omsætning, især til glæde for indsenderen, men også for forventende købere, og større tilfredsstillelse for dubletlederen, som søger at opnå det bedst mulige resultat for alle parter.

Her må huskes på, at en god og regelmæssig cirkulation giver det bedste salg med deraf følgende godt ry for klubben, hvilket igen har til følge, at indsendere med større lyst kommer frem med materiale, og ikke mindst bedre materiale.

Det er meget tidkrævende at passe en cirkulation af et blot nogenlunde omfang, og jo større desto mere tid og arbejde kræver det.

Mange af de deltagende medlemmer ville sikkert forbavses, hvis de kunne se, hvor stor en lettelse det er i arbejdet, at regnskab og afmærkning er udført med omhu og akkuratesse.

Een sløser måske bare en lille smule her, en anden sløser også bare en lille smule - måske et andet sted, men for dubletlederen, som får det hele nedkaldt over sit hoved, kan det, ihukommende det gamle ord om "mange bække små" blive et næsten ulideligt slid, at finde frem til, hvad der hører under hvem, og dette skal jo findes, hvis regnskabet skal holdes i orden, og det skal det af hensyn til først og fremmest de mange indsendere og klubben, men da også for at dubletlederen ikke skal bruge alt for stor en sum til dækning af evt. manglende beløb.

At dette arbejde kan være højest interessant, skal jeg ikke lægge skjul på, og mange dubletledere udfører det nok ofte ikke bare for klubbens skyld, men også i nogen grad for sin egen fornøjelses skyld. Måtte de kære medlemmer så være villige til, at yde deres med hensyn til påpasselighed, så det sjove ved arbejdet ikke en dag overskygges af det sure og uoverkommelige.

Det er så afgørende et arbejde, hvor man kan hjælpe og lette hinanden, det der skal fra hånden.

ER DET MUSIKKEN DU KA' LI' ?

ER DET FONA DU SKAL I !!!

FONA

**SØNDERGADE 31
8700 HORSSENS**

FLINK, FLINKERE, FLINKEST.

Moderne Filateli

Af John Sørensen

Den opmærksomme udstillingsgæst, som jævnligt besøger frimærkeudstillinger, arrangeret af Danmarks Filatelist Forbunds medlemsklubber eller af DFF selv, vil formodentlig have bemærket, at nye udstillingsklasser er ved at finde deres naturlige plads i de jubilæumsarrangementer, som en frimærkeudstilling næsten altid markerer.

Blandt de mere kendte klasser kan nævnes nåleklassen. Den har snart i en halv snes år stået som et tilbud til nye udstillere, som har lyst til at forsøge sig, men som føler sig usikker over for alle de regler og bestemmelser, som man bør tage højde for, når man har taget den beslutning, at man gerne vil vise, hvad man samler på. Måske får man derved kontakt med andre samlere med tilsvarende interesser, eller det kan være, at en anden kommer listende med en lille sag, som afleveres med en bemærkning om, at "Det kan du vist bruge". I hvert fald føjer det at udstille en ny og spændende dimension til samleriet.

I nåleklassen er der krav om, at der skal vises 3 rammer. Det vil normalt være det samme som 48 A4 albumblade. Der er naturligvis bedømmelse i klassen, og dommerne har til opgave at give udstillere i nåleklassen den bedst mulige vejledning i, hvordan man forbedrer sit eksponat. På sidste udstillingsdag vil dommerne være til rådighed på udstillingen, og det vil være en god ide, at tage en samtale med en af de dommere, der har bedømt ens egen samling og udveksle tanker og ideer med vedkommende.

Mindre kendt, men ikke mindre interessant, er klassen "Moderne Filateli", eller som man internationalt betegner den "Mophila-salon". Det er en klasse, som det internationale forbund anbefaler til alle former for udstillinger, lige fra lokale udstillinger som f. eks. HOFI'92 til de største udstillinger som f. eks. STOCKHOLMIA 86.

Her inviteres samlere til at deltage, uden at der er foretaget nogen inddeling af de deltagende samlinger i klasser, grupper eller grader. Udstillerne kan være enkeltpersoner eller grupper af samlere af en hvilkensomhelst alder, institutioner, medlemmer eller ikke-medlemmer af det internationale forbund, FIP. Det er altså en meget åben indbydelse til at deltage i en frimærkeudstilling og her vise kreative og nye måder, at beskæftige sig med filateli på.

Det er tanken, at man i en sådan klasse kan gives muligheder for at vise det nutidige filatelistiske arbejde som en dokumentation af vor tids kultur og historie. Derfor er klassen indskrænket til at vise det seneste 10-års filateli. Dette er angivet i reglementet for "Mophila-salon", men der er allerede røster fremme om, at kun 10 års filateli nok er for begrænset, så det kan bestemmt ikke udelukkes, at den omtalte tidsperiode vil blive udvidet.

Det er naturligvis en forudsætning for deltagelse, at den pågældende udstillingsstyrelse har besluttet, at der oprettes en sådan klasse på udstillingen. Måske er vi endnu ikke herhjemme helt klar til at modtage denne udstillingsklasse, men rundt om os i den store verden er klassen en realitet.

Man bliver ikke bedømt i denne klasse. Det vil sige, at her hører medaljegrader og points ikke med. Udstillingens officielle jury beskæftiger sig ikke med samlingerne i denne klasse. Det kan i stedet tænkes, at udstillingens gæster bliver bedt om at udpege den samling, der tiltaler dem mest, som den bedste samling, og så aflevere en stemmeseddel på valget af eksponatet. Her gælder det altså om også at gøre det udstillede eksponat informativt og publikumsvenligt. De bedste samlinger vil, hvis der er tale om store udstillinger, blive tildelt en erindringsmedalje, og den samling, der får flest publikumsstemmer, kan tildeles en ærespræmie.

Jeg har forsøgt at beskrive, hvad "Mophila-salon" betyder efter de internationale begreber. Jeg må så tilføje, at det er op til den enkelte udstillingsledelse at beslutte, om man vil invitere til en sådan klasse eller til en åben klasse uden bedømmelse og uden krav om et bestemt antal rammer. Her kunne vises eksponater, som vi f. eks. så på den nationale udstilling i Herlev i september i år. Lad mig nævne eksponater som "Private overtryk på danske frimærker", "Klubbens historie", "Fejl og fadæser på frimærker" eller "Grønlandske breve, 1842-1850" (1 ramme). Det kræver blot et specialreglement for netop den pågældende udstilling. Også her kan man jo bede om publikums medvirken.

Udstillere, der føler sig tiltalt af disse friere tilbud, kan naturligvis have i tankerne at deltage i de etablerede konkurrenceklasser. Måske er det netop en samling under opbygning, som man ønsker at vise i klassen uden bedømmelse.

Men lad mig slutte med at nævne eksempler på områder, der bestemmt egner sig til den moderne filatelis klasser.

Opbrydningen i Østeuropa kan ikke undgå at sætte sig filatelistiske spor, så mon ikke vi kan vente at møde samlinger, der beskæftiger sig med frigørelsen i de baltiske lande gennem deres nye frimærker, brugsbreve og posthistorie.

Åland og det moderne Færøerne er også velegnede områder. Her tænker jeg ikke på en opsætning af et nyhedsabonnement af postfriske færøske frimærker. Det vil næppe påkalde sig den store interesse, da man jo blot kan henvende sig til den nærmeste frimærkehandler på udstillingen og her erhverve sig disse objekter.

Prøv i stedet med en henvendelse til det færøske postvæsen. De har udgivet et lille katalog, "Færøske Frimærker", som udleveres gratis. Kataloget har den kvalitet, at man deri redegør for, til hvilke formål, de nye færøske frimærker er udgivet.

Hvis man derefter beslutter sig for at samle færøske frimærker på brugsbreve, og her helst med enkeltfrankaturer, kan man forvente at få rigeligt at beskæftige sig med. Det kan naturligvis blive endnu sjovere, hvis man også beslutter sig for, at datostemplingen og stednavnet skal være let læseligt samt at afsenderadressen skal være angivet på forsiden i form af trykt firmaadresse eller gummistempel. En samling af sådanne brugsbreve vil, eventuelt kombineret med frimærkerne, absolut skabe opmærksomhed omkring en udstillings-samling. Et 1. vægtklasse brev er ikke vanskelig at skaffe, men prøv at lede efter de tungere vægtklasser og den kvalificerede post.

Det nævnte er naturligvis kun et udpluk af de mangfoldige måder, hvorpå man på en meningsfuld måde kan beskæftige sig med moderne filateli og til en pris, så alle har mulighed for at være med. Også her vil man støde på mindre knaster, som det kan være svært at finde frem til.

Omstående illustration hører til sidstnævnte kategori, selv om det ligner et ganske ordinært brev.

God fornøjelse!

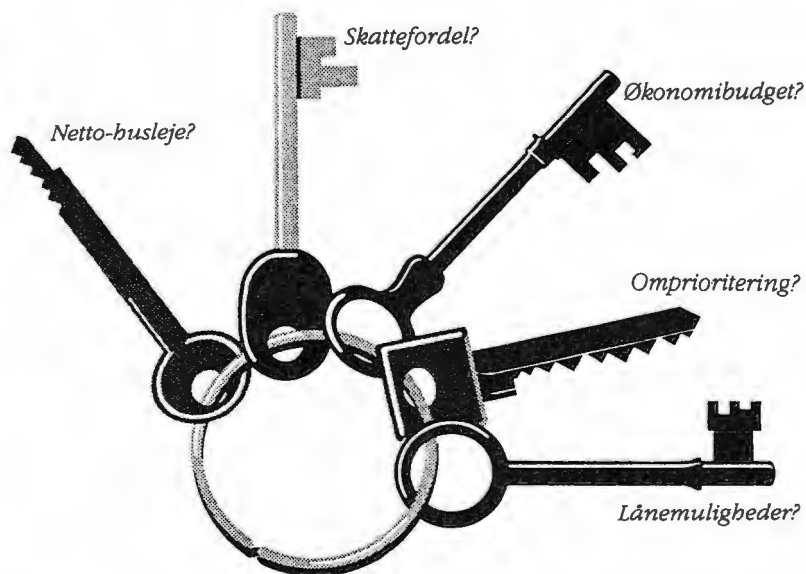
Sofus Thomsen
3850 Runavík

DET STORE NORDISKE
TELEGRAF-SELSKAB
(Aktieselskab)

3800 TORSHAVN

1982, Europamærke, kr. 1,50. Udgivet 15. marts 1982 til brug for breve til de nordiske lande. (1. vægtklasse).
3 uger senere - 5. april 1982 ændres taksten for denne vægtklasse til kr. 2,00.

GULDSMED LIND
GRUNDLAGT 1867

Hos Bikubens Boligrådgiver
kan du få alle nøgletal inden du
køber bolig eller bygger til

Bikubens Boligrådgivning
er gratis og åben for alle.
Tag en snak med boligråd-
giveren, inden du køber bo-
lig eller bygger til.

Det er det sikreste.

 Bikuben
Boligrådgivning

Danmarks sikreste bolighandel

Tanker ved opbygning af en

Hjemstavnsamling

Af Tom Plovst.

Til alle de samlere,
der går rundt og søger et dejligt emne
der kræver en masse fantasi,
skabertrang og tålmodighed
- anbefaler jeg - kom bare i gang,
gør som I synes,
men tænk posthistorisk hele tiden,
og indstil jer på,
at I nok skal rette lidt hist og her
på de uundgåelige skavanker,
der følger med at have den fulde frihed
til at samle, hvad man vil.

Palle Laursen
Posthistorisk Tidsskrift 1987.

Slår jeg til, kan jeg præstere det, der er nødvendigt for at udstille?

Hvad er det, der er drivkraften bag det at udstille?

Ja, en del af det der driver værket er jo nok, at man gerne vil vise, at man er i stand til at præstere noget særligt.

Filatelien taltaler derfor mange, da der her er mulighed for at være med på forskellige niveauer, alt efter den indsats, der præsteres. Det er en stille hobby, hvor alle kan være med, og når man er grebet af det, går tiden utrolig godt, og man kan nyde de mange glæder, der er forbundet med hobbyen.

Mange dyrker sport, og en del deraf gør det for konkurrencens skyld, mens et fåtal bliver professionelle. Titusindvis er tilskuere til TV-udsendelser med efterfølgende mandagslæsning af sportsreferater i aviserne og snak i lokalsamfundene om de præstationer, der sidst er blevet udført. Alle glæder sig over de opnåede resultater og ingen har ondt af - er misundelige - på sponsorstøtten. Reklameværdien er en betydelig faktor i hele dette spil. Vil man til tops, så er det hårdt arbejde og det koster en indsats, men så kan der også være penge at hente for udøveren.

Nok om mine tanker om sport!

Det kræver også en stor personlig indsats, hvis man vil nå noget indenfor frimærkesamleriet. Også på den kreative side, kræver det en personlig indsats, og dertil en vis økonomisk formåen, hvis man vil være med på udstillinger, der egentlig er udtryk for en sportslig præstation.

En passiv tilværelse - som tilskuer til livet - nej, det er ikke tilfældet

Svinekort - perioden. Forsendelser lovligt befordret uden postvæsenets mellemkomst.

Transport sket med Horsens privatbuss.

Stenderup

Bernskov

Horslyd

Tarring

I postloven af 9. maj 1919 står anført, at forsendelser - lokale breve - lovligt kan besørge uden postvæsenets mellemkomst, såfremt forsendelserne er forsynet med postfrimærker efter gældende takster, samt at disse bliver behørigt annulleret, således at postvæsenet ikke lider indtægtsstab ved at besørgelsen sker uden postvæsenets mellemkomst.

Forsendelser lovligt befordret uden postvæsenets mellemkomst.
I postloven af 9. maj 1919 er anført, at forsendelser - lokale breve - lovligt kan besørge uden postvæsenets mellemkomst, såfremt forsendelserne er forsynet med postfrimærker efter gældende takster, samt at disse bliver behørigt annulleret, således at postvæsenet ikke lider indtægtsstab ved at besørgelsen sker uden postvæsenets mellemkomst.

for en frimærkesamler, her er mulighed for alle at være med som aktiv deltager hele livet igennem.

Hvad med at udstille?

Hvis man ønsker at deltage med sin samling på udstillinger, skal man kende udstillingsreglementet for danske udstillinger, og herunder et evt. specialreglement for den pågældende udstilling. Viden herom får man i sin klub.

Her skal kort nævnes, at enhver **KLUB-** og **REGIONALUDSTILLING** bør indeholde følgende **klasser**:

a. Konkurrenceklasse

b. Nåleklasse

c. Ungdomsklasse

og den kan endvidere indeholde:

d. Æresklasse

e. Juryklasse

f. Moderne Filateliklasse (jfr. specialreglement)

Jeg skal til at vælge.

Og så er det jo med at finde ud af i hvilken klasse man skal deltage. Vælger man at deltage i konkurrenceklassen, så er denne opdelt i en række **grupper**.

a. Traditionelle eksponater

Kan det udstillede eksponat ikke henføres til en af de følgende grupper, benævnt b - i, skal det bedømmes i gruppe a.

b. Posthistoriske eksponater

herunder hører Hjemstavns- og Stempeleksponater

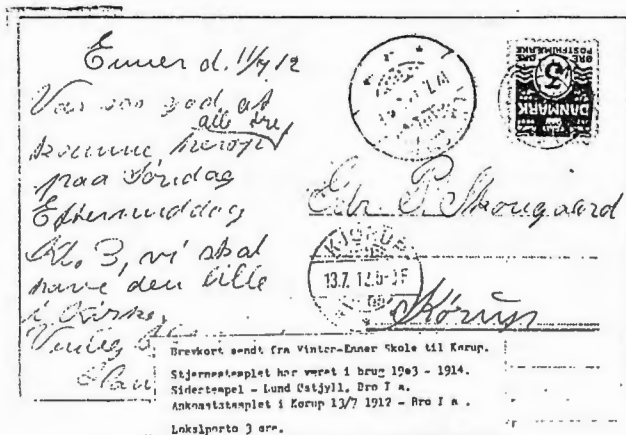
c. Helsagseksponater

d. Luftposteksponater

e. Tematiske eksponater

f. Ungdomseksponater

g. Filatelistisk litteratur

Vinten - Enner Skole.

Øverst: Brevkort sendt fra Vinten-Enner Skole til Kørup.

Stjernestemplet har været i brug 1903 - 1914.

Sidestempel - Lund Østjyll. Bro I a.

Ankomststemplet i Kørup 13/7 1912 - Bro I a. Lokalporto 3 øre.

Nederst: Ankomststemplet den 28/11 1914 - Bro III b.

- h. Maximafili (bruges p.t. ikke i Danmark)
- i. Moderne Filateli

Denne opdeling i **grupper** gælder også, om man i stedet for ønskede at deltage i en anden af ovennævnte klasser.

Nu var det jo en hjemstavnsamling jeg ville udstille.

Hvordan gør jeg, og hvordan kommer den ind i systemet?

Vi bevæger os ned til punktet a. Konkurrenceklasse og dernæst til gruppe b, hvorunder Hjemstavnsamling hører.

Jeg vælger igen.

Jeg ønsker at udstille et posthistorisk eksponat vedrørende posthuset "Horsens" - nærmere betegnet "Hjemstavnsamling Horsens".

Her gælder så nogle bestemte regler for "Posthistoriske eksponater."

I FIP's "Specialreglement for vurdering af posthistoriske eksponater - forkortet SREV - står anført, at der ubetinget forlanges en indledningsplance.

Denne planche startes med en kort titel, der entydigt skal beskrive eksponatets kategori.

Kategorien kan f. eks. være baseret på et af de i SREV - artikel 3.1 - anførte stikord, idet bemærkes, at denne liste ikke er dækkende for alle muligheder.

SREV nævner følgende 14 stikord:

1. Posttjenester før indførelsen af frimærker (Præfilateli)
2. Udviklingen af posttjenesten, nationalt eller internationalt.
3. Portosatser
4. Postruter
5. Poststempler o. lign. (Markofili)
6. Militærpost: Feltpost, besættelsespost, krigsfangepost, koncentrationslejrpost etc.
7. Skibspost
8. Katastrofepost
9. Decinficeret post (karantænepost, kolerapost)
10. Jernbanepost

Brevet er afsendt fra Toldbod-postekspeditionen den 6/9 1854 med anvendelse af stempel Kjøbenhavn O.P.E. i Antiqua III til Paris, ankomst 9/9 1854.

Kontant frankeret med diverse stempler og påtegninger.

Brevet er afsendt fra Vejle den 11/2 1860 til Manchester, ankomst 15/2 1860. Stemplet - Antiqua III - blev tildelt den 2/11 1859.

Kontant frankeret med diverse stempler og påtegninger.

NB - breve til udlandet.

Øverst: Brevet er afsendt fra Toldbod-postekspeditionen den 6/9 1854 med anvendelse af stemplet Kjøbenhavn O.P.E. i Antiqua III til Paris - ankomst 9/9 1854.

Nederst: Brevet er afsendt fra Vejle den 11/2 1860 til Manchester, Ankomst 15/2 1860. Stemplet Antiqua III - blev tildelt den 2/11 1859. Begge kontant frankeret med diverse stempler og påtegninger.

11. Censurpost
12. Efterporto
13. Postautomatisering
14. Postagenter og speditører (Forwarding agents)

Denne liste over stikord er ikke dækkende og er kun en del af titlen - *en geografisk og tidsmæssig afgrænsning af emnet* er også en af de ting, der bør anføres i indledningsplanchen. For Danmarks vedkommende kunne jeg tænke mig, at listen havde yderligere stikord, f. eks.

15. Tjenestebrevforsendelser

16. Gebyrtakster

Et blik på indholdsfortegnelsen i bogen "Danske Breve" af Jørgen Godtfredsen og Jesper Haff, eller postlove gældende op gennem tiderne, kunne også danne grundlag for valget af stikord.

Nogle tanker om hvordan jeg vil præsentere min samling, og hvad den skal omfatte.

I min posthistoriske samling finder jeg det naturligt at belyse udviklingen med enkelte eksempler på Verdenspostforeningens betydning for den internationale postudvikling. Det belyser jeg i afsnittet med breve fra udlandet til Danmark. Er der tillige en god postal historie, så skal den med. Først og fremmest søger jeg at vise breve sendt til Horsens. F. eks. synes jeg, at historien om luftpostforsendelsen, fra Columbia, der er vist i samlingen, er interessant.

Mange samlere kan utvivlsomt, hvis de synes de er kørt lidt fast i det sædvanlige samleområde, finde fornøjelse ved at dykke ned i sådanne emner.

Hvordan skal jeg bære mig ad med kort at vise nogle af problemerne ved starten af anvendelsen af frimærker?

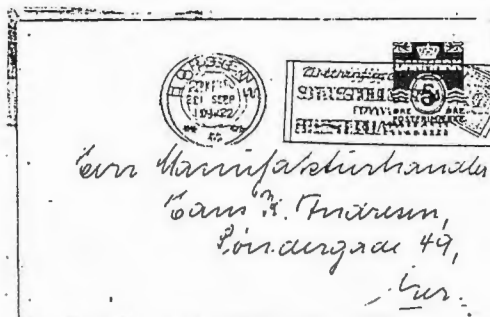
Er det i det hele taget relevant, at vise forhold, der ikke direkte har tilknytning til Horsens, d. v. s. hvor Horsens ikke er berørt direkte af de postale tjenester? Det vil det være, for indirekte er Horsens berørt af al gældende lovgivning og indgåede aftaler om postale tjenester, idet vi skal følge gældende nationale og internationale regler.

Periode 1/7 1940 - 30/6 1946.

Brevkort sendt fra Horsens til Lyngby. Landsporto kr. 0,25.

Efterporto 1/7 1940 - 31/5 1950: Det manglende beløb + 20 øre, dog højst det dobbelte af det manglende beløb.

Periode 1/7 1940 - 30/6 1946.

Tryksag - 1. vægtsklasse - lokalporto 5 øre.

H.T nr. 84 anvendt 1942. (Horsens). Øverst: Periode 1/7 1940 - 30/6 1946.

Brevkort sendt fra Horsens til Lyngby. Landsporto 15 øre.

Efterporto 1/7 1940 - 31/5 1950: Det manglende beløb + 20 øre, dog højst det dobbelte af det manglende beløb.

Nederst: Periode 1/7 1940 - 30/6 1946.

Tryksag - 1. vægtsklasse - lokalporto 5 øre.

På dette grundlag finder jeg det forsvarligt, at udvide min hjemstavnsamling til også at indeholde objekter, der ikke direkte har tilknytning til Horsens og Horsensområdet, men jeg prøver på, når det er muligt, at finde postale objekter med tilknytning til Horsens og Horsensområdet.

Forståelsen for en global afvikling af postforretninger landene imellem, der resulterede i oprettelsen af Verdenspostforeningen samt indgåelse af aftaler landene imellem, er en nødvendig forudsætning i denne forbindelse. Først efter ca. 50 års forløb opnåedes de forhold vi kender i dag - nemlig at man kan poste et brev med adresse til et eller andet sted i verden og være sikker på, at brevet kommer frem uden særligt besvær med portoudregninger og betaling til passerende lande, Så et stikord om dette emne kunne nok med en vis berettigelse indføjes i listen over stikord, f. eks.

xx Internationale aftaler vedrørende
postbefordring.

Når man så har fundet frem til titlen på sin samling, skal der laves en plan og en målsætning, for det man vil vise. Kildemateriale skal beskrives, og har man selv fundet frem til noget, anføres det, og senere i eksponatet dokumenteres det med postalt materiale.

Samlingen vil blive bedømt på de af en selv valgte kriterier, d. v. s. hvilke stikord man anvender, og hver en linie i indledningsplanchen skal overvejes nøje.

Med andre ord - *indledningsplanchen er den vigtigste* i eksponatet.

Der skal gå en rød tråd gennem eksponatet - sjældne objekter, der ikke har noget med sagen at gøre, udeladelse af sjældne relevante objekter samt gentagelse af det samme forhold vist ved forskellige objekter vil - selvom de er sjældne - give minuspoint.

Kun en ting af hver type objekt vises.

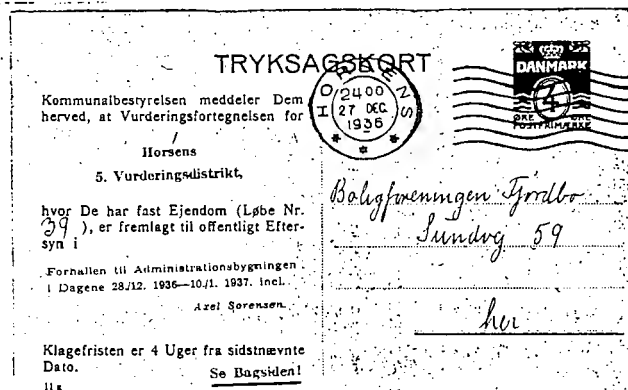
Ved bedømmelsen af den udstillede samling gives der indtil

20 points	for udviklingen i eksponatet - den røde tråd - d. v. s. fuldstændighed og rigtighed i det posthistoriske arbejde,
15 points	for den posthistoriske betydning af den viste samling,
25 points	for (posthistorisk) viden,
10 points	for (egen) forskning,

Maskinstempel - fabrikat: International Postal Supply (USA) - 7 bølgelinier.

Tryksag sendt 20. maj 1935 fra Horsens til Haderslev. Takst - Landsporto 5 øre.
Efter porto: Manglende porto + 15 øre, dog højst manglende porto x 2, d.v.s. 2 x 1 øre.
Påtegning: Nægtet modtagelse - Hansen og med blå farve "Retur".

Tryksag sendt 27. dec. 1936. Lokalporto - takst 4 øre.
Litteratur: C. Østergaard, Danmarks Helseger, 1944.

**Maskinstempel - fabrikat: International Postal Supply (USA).
7 bølgelinier.**

Øverst: Tryksag sendt 20 maj 1935 fra Horsens til Haderslev.
Takst: Landsporto 5 øre. Efterporto: Manglende porto + 15 øre, dog
højst manglende porto x 2, d.v.s. 2 x 1 øre.

Påtegning: Nægtet modtagelse - Hansen og med blå farve "Retur".

Nederst: Tryksag sendt 27. dec. 1936, Lokalporto - takst 4 øre.

Litteratur: C. Østergaard, Danmarks Helseger 1944.

- 10 points for kvalitet,
her er der navnlig tale om stemplernes kvalitet,
læselige påtegninger og almenindtrykket af objektet.
- 15 points for sjældenhedsgrad.
Sjældenhedsgraden i et eksponat måles ved tilstedeværelsen af de sjældenheder, der udbygger den røde tråd.
- 5 points for præsentationen.
En god præsentation er betegnelsen for en helhed, der rummer disposition, opsætning - ensartet og tiltalende fordeling af objekter og tekst indenfor en ramme, som er det der gør eksponatet tillokkende for den almindelige beskuer.

Jeg starter på at lave en hjemstavnsamling.

Hjemstavnsamling - definitionen herpå kan vel bedst beskrives som en dokumenteret fremstilling af en lokalhistorisk udvikling - beskrevet ved postale objekter, eller omskrevet "at vise udviklingen af postale tjenester i et land, i et distrikt". Her kunne man jo vælge "et postkontors område igennem tiderne" eller "en enkelt geografisk lokalitet".

Kodeordet i dag er for mange samlere hjemstavnsfilateli.

Det dækker et nyt samleområde - hvis det skal siges meget kort - den lokalhistoriske udvikling i et begrænset område, vist ved hjælp af postale objekter.

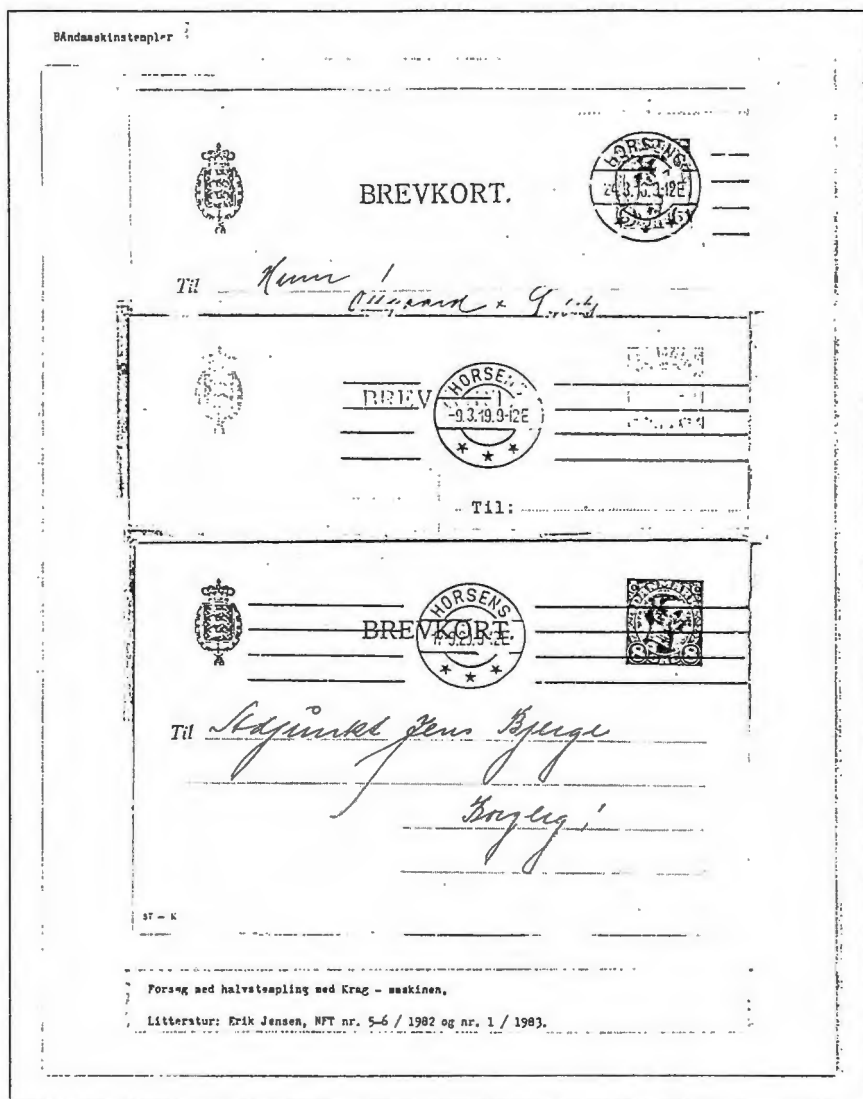
Interesseområdet kan for eksempel være:

- a. din hjemstavn
- b. en lokal banestrækning med postbefordring
- c. en færgerute
- d. luftpostbefordring indenfor det valgte område

alt med større eller mindre afgrænsninger, afhængig af din interesse for emnet.

De spørgsmål, der så melder sig kan være

- a. hvor foregik der noget postalt?
- b. var der posthuse - benævnelsen posthuse dækker den af postvæsenet anvendte fællesbetegnelse for alle faste ekspeditionssteder - og hvilke former for posthuse findes?

Maskinstempler.

Forsøg med halvstempling med Krag-maskinen.

Litteratur: Erik Jensen, NFT nr. 5-6/1982 og nr. 1/1983.

- c. var der landpostruter?
- d. hvordan er lokalsamfundet blevet betjent af postvæsenet?
- e. hvilken betydning har udviklingen af transportmidler haft?

De postale objekter, der kan bruges er mange og man vælger selv, f. eks.:

- a. Breve eller brevkort med tydelige stempler -
 motiver fra det pågældende område
 er endvidere særdeles interessante.
 (Fotokopier kan anvendes).
 - 1. afsendt fra det pågældende sted
 - 2. med adresse til det pågældende sted
 - 3. eller værende under transit gennem det valgte område d. v. s. har passeret dette.
- b. Alene vist ved hjælp af frimærker til
 belysning af anvendte stempler

Ved opbygningen af min samling er et af de første spørgsmål, der melder sig - hvordan kan jeg præsentere mit materiale som en helhed. Hvordan finder jeg *den røde tråd*.

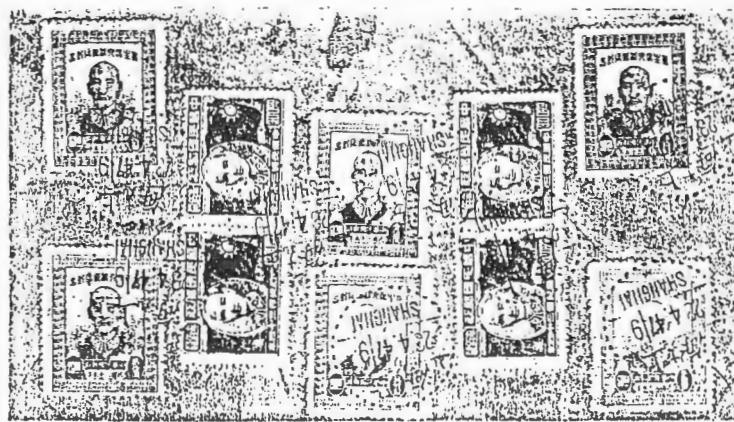
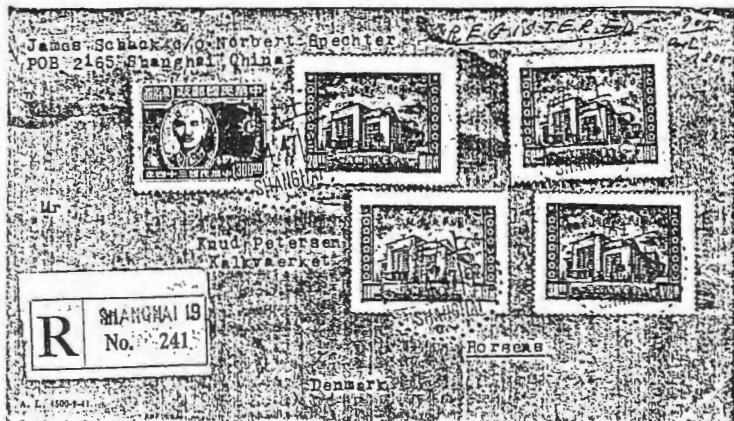
Er mit materiale omfattende nok og falder det sammen med de regler, der er gældende om hjemstavnsfilateli, jfr. foranstående? Min erfaring siger: Begynd og vær ikke bange for, at du ikke slår til. Så jeg klør på.

- Videre i mine tanker om HVORDAN og på hvilken måde det udstillede materiale kan vise en sammenhæng.

Jeg valgte *som en begyndelse*, at se på det lokalhistoriske område - og her valgte jeg, at se på udviklingen i de postale tjenester i de fire herreder, der omfatter omegnen af Horsens, d. v. s. det lokalhistoriske område - og prøve på at behandle hvert område for sig, i den udstrækning det er muligt med det materiale jeg har.

Som område valgte jeg, at lade de fire herreders jernbaner - de private jernbanestrækninger, der har haft Horsens som udgangspunkt, og som er placeret indenfor det område samlingen skal dække, samt de statslige jernbanestrækninger, der grænser til de nærmeste

Anbefalet brev afsendt den 23/4 1947 fra Shanghai, Kina til Horsens.

Anbefalet brev afsendt den 28/4 1947 fra Shanghai, Kina, til Horsens.
For- og bagside.

købstæder Vejle og Skanderborg - være afgørende ved afgrænsningen af lokalområdet idet de dertil hørende posthuse synes at give en praktisk løsning på postforbindelserne og afgrænsning af mit samleområde.

Videre i mine tanker!

Er det korrekt, at jeg kun vælger de fire herreder Voer-Nim og Bjerre-Hatting herreder som værende grundlag for opbygningen af min samling?

Nej!

Min konklusion på spørgsmålet bliver, at det ikke er et tilstrækkeligt grundlag, og så kasserede jeg mit oprindelige manuskript til dette indlæg.

Jeg begyndte på et nyt tankeeksperiment.

Hvad er mest relevant, når man skal gå i gang med denne opgave?

Resultatet blev som følger:

Min Hjemstavns-samling:

Som grundlag for mit posthistoriske eksponat vælger jeg at gå ud fra oplysninger hentet i bogen "Danmarks Posthuse 1624-1989" vedr. det overordnede posthus (bogens benævnelse) kaldet "HORSENS".

En gennemgang af listen over de under "HORSENS" i tidens løb underlagte posthuse fortæller ved et nærmere studie, at området i væsentlig grad dækkes af det vi i dag kalder:

Bjerre-Hatting herred

Voer-Nim herred

Tyrsting-Vrads herred

Den postale udvikling, har i tidens løb i høj grad været præget af den samfundsmæssige udvikling, udbygningen af færdselsårene og færge-væsenet.

Der skete yderligere en udvikling, da jernbanenettet blev udbygget i tiden op til midten af trediverne, hvor også oprettelsen af mange mindre privatbaner kom til at sætte sit præg på lokalsamfundene.

Det var også tilfældet her på Horsenseggen, hvor etablering af privatbanerne har givet - om man kan sige det - et skelet for oprettelsen af postveje i en lang periode.

Hvorfor nu al denne snak om dette? For mig udgør en alfabetisk opremsning af underlagte posthuse ikke noget lokalhistorisk grundlag for at sammensætte mine udvalgte plancher i den udstillede samling, så derfor vælger jeg næsteften foranstående afgrænsning (Posthuse i det lokalhistoriske område) - de seks herreder - at lade jernbanenettet, da det var mest udbygget, være den bærende faktor i præsentationen af min samling af postale objekter.

Det betyder, at jeg udfra dette udgangspunkt må bevæge mig såvel bagud i tiden som fremad til nutiden med de ændringer - uundgåelige - udviklingen har medført.

Da påtegninger på breve, dagstempler og kontorstempler er grundlaget for en dokumentation af forholdene vedr. de enkelte posthuse, vil det naturlige for mig være, at jeg i min samling prøver at dokumentere udviklingen af forholdene vedrørende de enkelte posthuse fra oprettelsen til 1989 ved hjælp af såvel postale objekter som nævnt tidligere under pkt. a og b.

I tilknytning til mit posthistoriske oplæg - samlingen "Hjemstavnsfilateli Horsens med underlagte posthuse" ønsker jeg at supplere den viste samling med stikordene

Efterporto

Hovedbanegården - K 21

Gebyrtakster

idet det så er muligt at vise en posthistorisk udvikling i de postale tjenester med enkelte eksempler på to andre områder, der naturligt supplerer hjemstavns-samlingen.

P.S. 1: 1.10.1991. Dette er så mine tanker d.d., og så håber jeg, at det udstillede materiale også vil leve op til de intentioner, jeg selv har haft. Det har været interessant og fornøjeligt at opbygge samlingen - og det er vel det væsentligste, selvom jeg selvfølgelig håber, at andre også kan få fornøjelse af at se herpå.

Private Air Companies in Colombia.

Luftpostbrev fra hovedstaden Bogota, Colombia. til Horsens, Danmark.

Brevets dato - 20.12.1950. - Brevet er frankeret med:

Almindelig brevtekst 18 centavos (1x1, 1x2 og 1x15 centavos)

For transport ad luftvejen 70 centavos (1x30 og 1x40 centavos)

Tillægsværdi 1 centavo til fond for nye posthuse.

At various times "Private Air Companies" which carried air mail under Government contracts maintained their own post offices and issued stamps. Until 1932 when the first Government air stamps were issued (apart from the 1919 Barranquilla-Cartagena first flight stamp), these were the only legal franking for air mail correspondence, both internal and international. The stamps only paid for the air fee and Government stamps had to be used in addition for the ordinary postage fee.

1. Compania Colombianas de Navegación Aérea.

This Company was under contract only during 1920, but continued flying intermittently until 1922 when it was closed down.

2. SCADTA (Sociedad Colombo-Alemana de Transportes Aéreos)

The first mail-carrying flight took place on 20. oct. 1920 between Barranquilla and Giradot. From mid-september 1921 regular weekly scheduled flights took place to connect with incoming and outgoing steamers.

On 1. december 1931 a new contract was signed between the Colombian Government and SCADTA. The air mail services became a state monopoly but SCADTA continued to operate them on behalf of the Government.

The contract came into force on 1. january 1932 when it was intended that the provisional overprints (Colombia nr. 413/25 and R 426) were to have been issued but in the event they were not ready until 12. january. The once overprinted SCADTA stamps continued to be valid until 30. april 1932.

3. LANSÁ (Líneas Aéreas Nacionales S. A.)

This Company gained a Government permit to issue its own stamps for its own services which were originally internal but later they have services abroad mainly to Havana. The use of these stamps ceased in 1952 when LANSÁ was merged with AVIANCA.

4. AVIANCA (Aerovías Nacionales de Colombia, S. A.)

In consequence of circumstances created by the Second world war the Aerovías Nacionales de Colombia (AVIANCA) was set up 14. june 1940 and acquired all the assets of SCADTA and took over the contracts with the Colombian Government. Nos 568/80 of Colombia were the first air stamp to be issued for use on their flights.

Since the LANSÁ Company were issuing own stamps, it was decided that AVIANCA, the main carriers, should have stamps overprinted with an "A" as a control measure.

Litt. Stanley Gibbons Overseas 1, second edition 1976.

P.S. 2:

Men prøv selv at studere min endelige indledningsplanche på selve udstillingen.

Her vil jeg yderligere oplyse, at det ikke er mit mål, at vise alle udgivne frimærker afstemplet hverken ved Horsens Postkontor eller ved de underlagte postkontorer.

I forbindelse med denne artikel vises plancher fra den udstillede samling.

Litteratur:

Danmarks Posthuse 1624-1989 v/ Vagn Jensen, Henning Kaaber og Hans Ehler Jessen

Danske Breve 1851-1979 v/ Jørgen Godtfredsen og Jesper Haff

Posthistorisk tidskrift nr. 4. dec. 1987, side 116

Bedømmelse af posthistoriske samlinger af Palle Laursen.

Uddrag af indlæg i DFT nr. 8/1987 v. Palle Laursen.

Udstillingsreglement for danske udstillinger.

Regler for medlemmer i klubber tilsluttet Danmarks

Filatelisk Forbund udsendt til alle klubber i begyndelsen af september 1991 af DFF.

DE RINGER, VI HENTER OG BRINGER.

LAD OS VÆRE DEM BEHJÆLPELIG MED DERES NÆSTE TRYKSAG, SAMT GIVE DEM ET GODT TILBUD.

LI-TRYK-SERVICE

Danmarks Poststempler

HORSENS POSTSTEMPLER.

Lidt om byens historie.

I det 19. århundrede voksede købstaden Horsens temmelig stærkt. 1801 havde byen 2.395 indbyggere og ca. 100 år senere det 10-dobbelte. 1824 var der 504 huse, 50 år senere 900 bygninger og i 1916 2021 huse. Byens beskrives 1824 som "smuk og velbygget Stad". På det tidspunkt havde byen en garnison med det Slesvigske Cuirasser = Regiment.

Til byens smukke udseende medvirkede det ejendommelige og maleriske gadeparti, som dannedes af Bygholm Aa, Aagaderne og de mange broer, der førte over åen. Den blev overbygget i 1903 og Aaboulevarden anlagt.

Opblomstringen siden 1800-tallets begyndelse må ses på baggrund af en nedgang i 17. og 18. århundrede, hvor Horsens - som mange byer - led under store brande, og den var også udsat for plyndringer ikke alene af fjender, men også af venner. En tysk oberst i dansk tjeneste huserede her i 1627, og kejserlige tropper besatte byen i 1629. Svenskerne brandskattede byen for 30.000 Rdl. i 1644, og de kom igen i 1657, mens det året efter var Danmarks allierede: polakkerne og brandenburgerne, der hærgede i byen, således at den så længe efter som i midten af det næste århundrede karakteriseredes som en by, hvor "den sorte Armod regerer i de fleste Huse".

Men som nævnt blev depressionen afløst af fremgang, og i de trange år fødtes endda 2 af Horsens' berømteste mænd; i 1681 den opdagelsesrejsende Vitus Bering og i 1731 den lærde statsmand Ove Høegh-Guldberg.

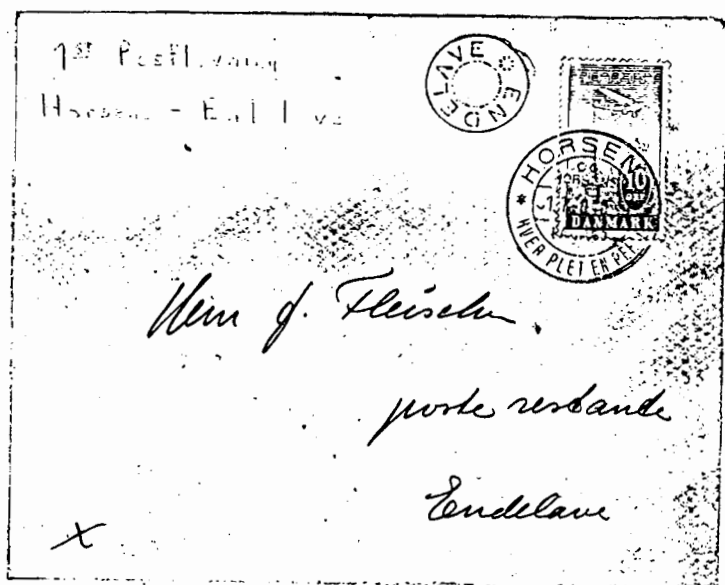
Den mest kendte bygning i Horsens er vel nok det i årene 1847-53 opførte tugthus.

Lidt posthistorie.

I 1868 åbnedes den jyske længdebane gennem Horsens, og byen blev derefter udgangspunkt for 4 privatbaner: i 1884 Horsens - Juelsminde, i 1891 Horsens - Tørring, i 1899 Horsens - Bryrup (senere i 1929 forlænget til Silkeborg) og i 1904 Horsens - Odder.

Havnen er i 18- og 1900 tallet blevet væsentligt udbygget både i omfang og i vanddybde.

Postkontoret i Horsens er oprettet 1655 efter, at den såkaldte Mindre Postekspedition har fungeret siden 1625. Horsens postkontor har i tidens løb været overordnet posthus for usædvanlig mange brevsamlingssteder, postekspeditioner og postindleveringssteder. Til gengæld har det i den ældre tid været ret småt med postforbindelserne til omegnen, og først i sidste halvdel af 1800-tallet udviklede Horsens sig til et meget betydeligt knudepunkt for hele oplandet. Men denne udvikling betød også, at flere af de oprettede brev- og pakkepostbefordringer kun fik få år, idet de bortfaldt ved de nævnte baners åbning.

Af posthistorisk interesse kan specielt nævnes at der i 1937 den 2. og 6. februar blev foretaget 2 flyvninger mellem Horsens og Endelave på grund af issituationen. Den sidste returflyvning endte i en nødlanding på isen ved Alrø. Begge flyvninger var ret spontane for at få

ekspederet den post, som havde hobet sig op. Der blev fløjet henholdsvis 110 og retur 16 samt 168 og retur 38 breve. I isvinteren 1939-40, den 31. januar blev der igen fløjet lokalt til Endelave. Denne gang var flyvningen tilsyneladende annonceret i forvejen, idet godt 400 breve blev forsynet med et 10 øres luftpostmærke. Taksten for lokale breve var 10 øre og indenrigs var der intet tillæg for luftpost. Disse breve er derfor sandsynligvis de eneste, der retsmæssigt har været frankeret med 1 eneste 10 øres luftpostmærke. Påskriften på det afbildede brev er altså ikke korrekt.

Annuleringsstemplerne.

Det stumme stempel blev tildelt til alle posthuse den 1. april 1951 således, at de frimærker, der blev indført samme dag, kunne annulleres.

NUM 30-1

NUM 30-2

NUM 30-3

NUM 30-4

NUM 30-5

De første 40 posthuse fik i slutningen af oktober 1852 tilsendt nummerstempel, og Horsens, som fik nr. 30, returnerede sit stumme stempel den 3. november, således at det kunne omdannes til et af de efterfølgende numre.

Der skete temmelig stort slid på Horsens' annulleringsstempler, således at postkontoret var et af de få, som anvendte 5 forskellige nummerstempler, hvoraf dog det ene, NUM 30-4 var en udbedring af NUM 30-2. Det sidste NUM 30-5, som blev leveret 16. februar 1881, blev ligesom alle de andre kombinerede nummerstempler taget ud af drift efter den 8. april 1884.

ANT 11b

ANT 111

ANT V

ANT IV

Dagstempler.

Sammen med over 100 andre posthuse i kongeriget og hertugdømmerne fik Horsens i 1845 tilsendt et dagstempel ANT IIb - et såkaldt 1½ rings stempel. Det skulle efter forskrifterne anvendes på breve til udlandet, og da det er meget få forsendelser fra kongeriget til udlandet, som kendes, er 1½ rings stempler fra præfiltiden ikke almindelige. Fra hertugdømmerne kendes derimod flere. Efter den 1. april 1851 skulle også indenrigsbreve forsynes med dagstempel. Horsens' 1½ rings stempel blev repareret og tilbagesendt den 12. juni 1854 som ANT III, hvor den halve ring var fjernet og bogstaverne opgraveret.

I maj 1861 leveredes (muligvis sammen med NUM 30-2) et nyt dagstempel, men nu i ANT V med klokkeslet foruden i stedet for årstal. I september 1865 ophører man med at bruge klokkeslet i stemplet, og det anvendes nu som ANT IV.

Allerede den 11. december 1865 leveres et lille dagstempel i ANT VII med stjerneornament foruden. Det toges straks i brug og anvendes også i 1866 og i 1867, men så tages ANT IV igen i brug og anvendes i 1868 og i hvert tilfælde i første halvdel af 1869. Derefter fortsættes med ANT VII.

ANT VII

LAP IIa

Med levering den 25. marts 1874 overtages dagstemplingen (og en sjælden gang annulleringen) af lapidarstempler. Først LAP IIa (med lige POST) og i efteråret 1877 LAP IVa-1 (med lige klokkeslet) som kendes til udgangen af 1882. Den 14. marts 1883 leveres LAP IVa-2, som er en opgravering af LAP IVa-1. Mens opgraveringen foregår, bruges LAP IIa.

Den 22. oktober 1885 leveres LAP IVb-1, som bruges til udgangen af 1889 og en enkelt gang i 1890. Men forinden har LAP IVa-2 åbenbart været til reparation, idet det kendes i opgraveret form (nu benævner vi det LAP IVa-3) fra den 28. marts 1890 og til midten af november samme år og senere sporadisk til oktober 1899.

LAP IVa-1

LAP IV-2

LAP IVa-3

I december 1890 er LAP IVb-1 blevet opgraveret, og det leveres tilbage nytårsaften 1890 og kendes (LAP IVb-2) til oktober 1898.

LAP IVb-1

LAP IVb-2

Det første brotpepestempel fra Horsens, BRO Ia-1 (med 6/6 små gitre) er leveret den 6. november 1899. Det kendes massivt til midt i juli 1905. Dets afløser, BRO Ia-2, med 10/10 længere gitre kendes med gravøraftryk 18. april 1905 og anvendt fra midt i maj og til begyndelsen af 1919. Et tredje BRO Ia stempel, med 8/8 gitre har gravøraftryk 30. maj 1907 og kendes alternativt med BRO Ia-2 til slutningen af august 1914. BRO Ia-3 bliver i september 1914 omdannet ved at få fjernet brolinier, gitre og indvendige buer, således at det ved leverence 29. september fremtræder som BRO IIb-1 og anvendes til februar 1927.

BRO Ia-1

BRO Ia-2

BRO Ia-3

BRO IIIb-1

BRO IIIb-2

BRO IIId

Et BRO IIIb-2 kendes fra april 1919 og anvendes i 10 år, indtil det i ca. midten af 1929 ændres til BRO IIId, som kun kendes i få eksemplarer.

Det første BRO II stempel, BRO IIa med 3 temmelig store stjerner, kender vi som leveret den 19. december 1910 og massivt brugt både i 1911 og 1912 og noget mere spredt i årene derefter til oktober 1918. Det har altså været brugt sideordnet med både BRO Ia-2 og -3, hvilket sidste, som nævnt afløses i 1914 af BRO IIIb-1, som altså også anvendes sammen med BRO IIa.

BRO IIa

BRO IIb-1

BRO IIb-2

BRO IIb-3

Som afløser for BRO IIa finder vi fra maj 1919 et BRO IIb-1, som kendes anvendt til marts 1927, og som 6½ år senere i september 1933 dukker op som BRO IIId-5. Men i mellemtiden er der kommet 2 forskellige BRO IIb-2 og BRO IIb-3, som begge starter omkring midten af 1927 og begge ændres omkring årsskiftet 1929-30 henholdsvis til BRO IIId-2 og BRO IIId-1 med minuttal. Stemplerne ligner hinanden meget, men broen på IIb-2 og IIId-2 er bredere end IIb-3 og IIId-1. BRO IIId-1 kendes til sidst i 1933, mens BRO IIId-2 efter ca. 1 års pause kommer igen i opgraveret stand som BRO IIId-4 i marts 1932.

BRO IId-1

BRO IId-2

BRO IId-3

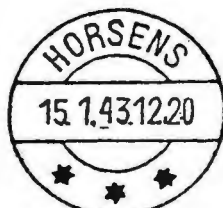

BRO IId-4

I 1930 kommer et BRO IId-3, om hvilket man skulle tro, at det var et ældre stempel, som var ændret, idet det meget hurtigt får nogle store brud i brolinierne. Men målene på stemplet passer ikke med noget tidligere stempel. Det anvendes ret spredt til 1942.

BRO IId-5

BRO IId-6

BRO IId-7

BRO IId-4 og IId-5 er som nævnt ændringer af henholdsvis BRO IId-2 og BRO IIb-1. Det første anvendes til 1942, mens det andet tilsyneladende kun kendes til 1939; men det forefandtes dog på posthuset i 1942.

BRO IId-8

BRO IId-9

BRO IId-6 og BRO IId-7 leveres i henholdsvis januar og maj 1943. Det første anvendes meget sparsomt, men må alligevel allerede i 1945 en tur til gravøren, som leverer BRO IId-8 den 5. oktober 1945. Men uden at være brugt særlig meget, må det være dette stempel, der leveres fra gravøren den 4. december 1946 BRO IId-9. Og nu kendes det brugt noget mere, men kun til oktober 1948. BRO IId-7 kendes anvendt til februar 1947.

BRO IId-10

BRO IId-11

BRO IId-12

Den 30. juni 1947 leveres fra nyt BRO IId-10, som den 18. oktober 1949 har været hos gravøren og igen i oktober 1950. Sidste gang for bl. a. at få ny bro. De omgravede stempler benævner vi henholdsvis BRO IId-13 og BRO IId-15.

BRO IId-13

BRO IId-14

BRO IId-15

I november 1947 leveres BRO IId-11, som først kendes anvendt efter, at det den 9. oktober 1948 kommer tilbage fra reparation hos gravøren. Men metallet er åbenbart dårligt, for allerede i april 1949 er det igen hos gravøren.

BRO IId-12 som leveres den 22. marts 1949 kendes i nogle flere eksemplarer. Et BRO IId-14 er muligvis en opgravning af BRO IId-7, men kendes kun i 2 eksemplarer fra juni 1950.

De næste stempler er tilsyneladende af bedre materiale samtidig med, at det nu er nemmere at få egnet materiale, således at man ikke behøver at omgrave stemplerne. De fleste stempler er brugt flittigt bortset fra BRO IId-17, som kun kendes som gravøraftryk den 20. august 1951. Fra oliekrisens tid er BRO IId-32, som er graveret 3. januar 1973, kun kendt i et enkelt eksemplar, og undtagelsesvis bliver stemplet den 19. februar 1975 igen sendt fra gravøren (BRO IId-34); men tilsyneladende falder det heller ikke nu tilfredsstillende ud, da det slet ikke kendes anvendt. Endelig er et stempel BRO IId-35 graveret den 7. juli 1978 heller ikke kendt anvendt.

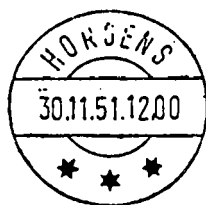
BRO IId-16

BRO IId-17

BRO IId-18

BRO IId-19

BRO IId-20

BRO IId-21

BRO IId-22

BRO IId-23

BRO IId-24

BRO IId-25

BRO IId-26

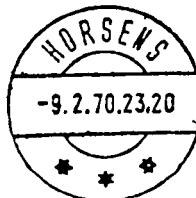
BRO 11d-27

BRO 11d-28

BRO 11d-29

BRO 11d-30

BRO 11d-31

BRO 11d-32

BRO 11d-33

BRO 11d-34

BRO 11d-35

BRO 11d-36

BRO 11d-37

BRO 11d-38

Hvor de hidtil nævnte brotypestempler alle har haft 3 stjerner i nederste bue, findes der 2 brotypestempler med kun 1 stjerne. Nemlig med gravøraftryk fra henholdsvis 18. juli 1961 og 25. marts 1985. Af statusdataerne fra Horsens postkontor og dets underliggende posthuse (se "Danmarks Posthuse 1624-1989" udgivet af Københavns Philatelistklub 1990) passer tidspunkterne ikke med anskaffelsen af de nævnte stempler: Horsens / * BRO 11d-1 og BRO 11d-2.

Fra 1943 har Horsens også anvendt ombæringsstempler, 3 stk. med gravørdatoer henholdsvis 13. oktober 1943, 7. september 1950 og 28. oktober 1955. De kendes successive regelmæssigt anvendt - det sidste helt op i 1970'erne.

BRO 11d-1

BRO 11d-2

BRO 11i-1

BRO 11i-2

BRO 11i-3

Den 31. august 1938 leveredes et turiststempel i det store format. Den 2. september 1939 måtte det udskiftes med et nyt, hvor forskellen nemmest ses i R i HORSSENS. I TUR-1 er buen i R stor, mens den i TUR-2 er lav.

TUR-1

TUR-2

FDC

Da man markerede 200 års dagen for Vitus Berings død den 27. november 1941 med udgivelse af 3 frimærker og med Danmarks første officielle første dags afstempling både i København og Horsens, skete afstemplingen i Horsens med et stempel, som man vedtog fremover at bruge som turiststempel. Den 4. december 1941 blev ordene "First Day" over broen og "Cover" under broen bortgraveret.

Men allerede et halvt år efter måtte stemplet til gravøren, som returnerede det den 18. juni 1942. Den 21. marts 1944 leveredes et nyt turiststempel med samme inskription. Dette var til reparation den 12. april og den 15. november 1944.

TUR-3

TUR-4

TUR-5

Muligvis som følge af forlængelsen af banen Horsens - Bryrup pr. den 10. maj 1929 til Silkeborg påbegyndtes den 20. marts levering af HORSENS B stempler, hvilket passer fint med den først kendte brug af BRO Vc-1. Siden længdebanens åbning 1868 gennem Horsens havde postkontoret haft lokaler på - og senere ved siden af jernbanestationen; et specielt jernbanepostekspeditionslokale synes derfor ikke tidligere at have været nødvendigt. Man har op til dato anvendt denne type stempler. Først 5 stk. i typen BRO Vc (med time-time), og fra den 4. februar 1952 skiftede man til BRO Vd (med time-minut), og tilmed begyndte man den 15. december 1954 levering af HORSENS B med stempelnummer ("sidenummer") 1 anvendt sideordnet med HORSENS B uden stempelnummer; det sidst leverede HORSENS B. 1 (BRO Vd-3) med gravøraftryk 3. oktober 1969 har været flittigt brugt indtil udgangen af januar 1990.

BRO Vc-1

BRO Vc-2

BRO Vc-3

BRO Vc-4

BRO Vc-5

BRO Vd-1

BRO Vd-2

BRO Vd-3

BRO Vd-4

BRO Vd-5

BRO Vd-6

BRO Vd-7

BRO Vd-8

BRO Vd-9

BRO Vd-10

BRO Vd-11

BRO Vd-12

BRO Vd-13

BRO Vd-1

BRO Vd-2

BRO Vd-3

Da brevsamlingsstedet HORSSENS 1 blev oprettet 1 november 1924 i Amaliegade 26, fik det tildelt et stjernestempel i ret stort format (diam. 26 mm) med fuld inskription. I august 1929 blev der givet almindelig ordre til at udslibe stjernen i midten af alle stjernestempler. HORSSENS 1 som omtrent samtidig blev postindleveringssted efterkom ordren og anvendte sit udslebne stjernestempel indtil man pr. 1. juni 1937 ombyttede navnene på Horsens' 2 postindleveringssteder. Men det nye HORSSENS 2 fik først tildelt 2 stempler godt 1 år senere, nemlig BRO Vc med stempelnummer 1 og BRO Vc med stempelnummer 2. Det udslebne HORSSENS 1 kendes da også anvendt efter 1. juni 1937.

STJ II

BRO Vc-1

BRO Vc-2

BRO Vd-1

BRO Vd-2

BRO Vd-3

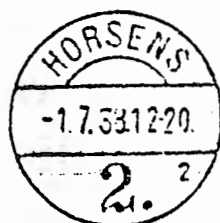
STJ II

UDS

BRO Vc

BRO Vc

Den 1. april 1926 oprettedes brevsamlingsstedet HORSENS 2 på Nørretorv, og det fik et stjernestempel i samme format (26 mm) som sin "kollega", men med 2-tallet på den lille stjernes plads i båndet. Stjernen i midten blev også udslebet efter ordren i august 1929. Og da HORSENS 2 (postindleveringssted fra 19. september 1929) pr. 1. juni 1937 skiftede navn til HORSENS 1 (og flyttede til Vestergade fik det straks tildelt 2 stempler BRO Vc-1 og BRO Vc-2, som kendes brugt jævnsides, dog for Vc-1's vedkommende ført fra midten af 1940'erne. Der kom senere 3 stempler BRO Vd (HORSENS 1), 2 stempler BRO Vd (HORSENS 2, 1) og 2 stempler HORSENS 2. 2.

BRO Vd-1

BRO Vd-2

BRO Vd-1

BRO Vd-2

Den 1. april 1942 blev der oprettet et postindleveringssted Dagnæs underlagt Horsens. Det fik fra starten tildelt et "udslebet" stjernestempel. Den 1. december 1946 blev det omdannet til brevsamlingssted, og den 1. november 1956 blev det som postindleveringssted omdøbt til HORSENS 12.

Dagnæs fik med gravøraftryk den 28. juli 1948 tildelt et "pr."-stempel i BRO IId-1, som kun kendes anvendt en enkelt gang. Inden postindleveringsstedet blev omdøbt til HORSENS 12, fik det den 26.

maj 1956 tildelt BRO IId-2 med samme inskription, men med meget smalle bogstaver. Det kendes anvendt en enkelt gang efter, at posthuset er omdøbt, nemlig den 7. december 1956.

UDS

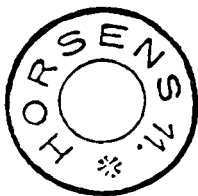

BRO -IId-1

BRO -IId-2

Og da postindleveringsstedet HORSENS 11 blev oprettet den 1. juni 1947 i Odinsgade, fik det tilsendt et "udslebet" stjernestempel. HORSENS 13 blev som postindleveringssted oprettet på Ydunsvej den 1. december 1965 og har tilsyneladende ikke fået stempel.

UDS

BRO IId

Derimod har HORSENS 14, der den 25. september 1969 blev oprettet som postindleveringssted på Chr. M. Østergaardsvej, pr. den 25. november 1985, fået et parantesstempel HORSENS/HORSENS 14 som BRO IId.

Endelig skal det nævnes, at i 3-års krigen 1848-49-50 anvendte tyskerne et liniestempel i blåt. Om det er et tysk feltpoststempel, eller om det er Horsens eget stationsstempel, vides ikke, men muligvis kan en af læserne hjælpe os.*)

*)se den følgende artikel. (red.)

HORSENS POSTKONTOR

Nr	Inskription	Type	Udseende	Tilgang	Tidligste	Seneste	Kass./Omd.
ANNULLERING fra tiden for 8.4.1884							
A	Stumt	STU I		TIL 010451	310851 HJ	241052 Hes	031151 IND
B	30	NUM 30-1		LEV c291052	131252 HJ	020762 HJ	
Ca	30	NUM 30-2			140861 HK	070567 Mus	OMD
D	30	NUM 30-3		LEV 111268	250471 Mus	180580 Mus	
Cb	30	NUM 30-4			111077 Mus	130878 Mus	
D	30	NUM 30-5		LEV 160281	031081 Mus	210284 Mus	
DAGSTEMPLER							
1a	HORSENS	ANT IIb	uden punktum	BES 150445	0746 Hes	240354	230454 OMD
	HORSENS	LIN			180649 WD	130749 Voi	
1	HORSENS	ANT III		LEV 120654	280654	170365 TP	
2a	HORSENS	ANT V		LEV 040561	030761 AaK	060965 HK	0965 OMD
3	HORSENS	ANT VII	med stjerne	LEV 111265	201265 TP	120374 TP	
2b	HORSENS	ANT IV			220965 TP	250569 SAP	
4a	HORSENS	LAP IIa	lige post	LEV 250374	010474 RA	080383 Bx	85 OMD
-	-	-	lejlighedsvis som ANN		110874 Mus	210979 Eis	
5a	HORSENS	LAP IVa-1	timetal	GRA 250977	111077 Mus	221282 HSM	83 OMD
-	-	-	lejlighedsvis som ANN		130682 HK	070882 Mus	
5b	HORSENS	LAP IVa-2	timetal	LEV 140383	210483 Mus	110885 Mus	OMD
4b	HORSENS	LAP IVb-1	timetal	LEV 221085	180286 Mus	221190 Mus	90 OMD
5c	HORSENS	LAP IVa-3	timetal		280390 Eis	031099 HK	
4c	HORSENS	LAP IVb-2	timetal	LEV 311290	160191 HK	201098 Eis	
6	HORSENS ***	BRO Ia-1	gitter 6/6	LEV 061199	300100 HK	150705 HK	
7	HORSENS ***	BRO Ia-2	gitter 10/10	GRA 180405	150505 Bx	200119 HK	
8a	HORSENS ***	BRO Ia-3	gitter 8/8	GRA 300507	080707 HK	300814 Mus	0914 OMD
9	HORSENS ***	BRO IIa		LEV 191210	090111 Bx	311018 Bx	
8b	HORSENS ***	BRO IIb-1		LEV 290914	271014 HK	100227 Mus	
10a	HORSENS ***	BRO IIb-2			070419 Mus	020329 HK	29 OMD
11a	HORSENS ***	BRO IIb-1			070519 Mus	030327 Mus	OMD
12a	HORSENS ***	BRO IIb-2			200627 Bx	161029 Bx	OMD
13a	HORSENS ***	BRO IIb-3			040727 HK	050729 HK	29 OMD
10b	HORSENS ***	BRO IIb			280929 HK	110130 Bx	
13b	HORSENS ***	BRO IIb-1			221129 Mus	211033 Bx	
12b	HORSENS ***	BRO IIb-2			170130 HK	130131 HK	OMD
14	HORSENS ***	BRO IIb-3			220830 HK	250842 HK	
12c	HORSENS ***	BRO IIb-4			170332 HK	090642 HK	
11b	HORSENS ***	BRO IIb-5			070933 Mus	290839 Bx	
15a	HORSENS ***	BRO IIb-6		LEV 150143	220244 HK	090245 Bx	45 OMD
16	HORSENS ***	BRO IIb-7		LEV 030543	071143 HK	210247 Bx	
15b	HORSENS ***	BRO IIb-8		LEV 051045	161145 Bx		46 OMD
15c	HORSENS ***	BRO IIb-9		LEV 041246	110247 HK	221048 Mus	
17a	HORSENS ***	BRO IIb-10		LEV 030647	050747 Bx	280349 Bx	49 OMD
18	HORSENS ***	BRO IIb-11		LEV 261147	150249 HK	270750 HK	
19	HORSENS ***	BRO IIb-12		LEV 220349	251149 Bx	071250 HK	
17b	HORSENS ***	BRO IIb-13		LEV 180849	141249 HK	180450 Bx	50 OMD
20	HORSENS ***	BRO IIb-14			210650 HK	230650 HK	
17c	HORSENS ***	BRO IIb-15			261050 HK	170751 Bx	
21	HORSENS ***	BRO IIb-16		GRA 041150	270751 HK	280856 HK	
22	HORSENS ***	BRO IIb-17		GRA 200851			
23	HORSENS ***	BRO IIb-18		GRA 011151	051151 Bx	200453 HK	

Nr	Inskription	Type	Udseende	Tilgang	Tidligste	Seneste	Kass./Omd.
24	HORSENS ***	BRO IId-19		GRA 301151	270553 Bx	171055 Mus	
25	HORSENS ***	BRO IId-20		GRA 020753	310754 Bx	100658 HK	
26	HORSENS ***	BRO IId-21		GRA 221155	020858 Bx	090558 Bx	
27	HORSENS ***	BRO IId-22		GRA 270758	261058 Bx	260258 Bx	
28	HORSENS ***	BRO IId-23		GRA 151058	240557 Mus	121258 HK	
29	HORSENS ***	BRO IId-24		GRA 100558	131258 Bx	300459 Bx	
30	HORSENS ***	BRO IId-25		GRA 290758	070459 Bx	210861 Bx	
31	HORSENS ***	BRO IId-28		GRA 130259	051059 Bx	050165 Bx	
32	HORSENS ***	BRO IId-27	1. periode	GRA 211059	140662 Bx	180565 Mus	
			2. periode		230968 Bx	260469 Bx	
33	HORSENS *	BRO IId-1		GRA 180761	050462 Bx	180584 Mus	
34	HORSENS ***	BRO IId-28		GRA 130963	011065 HK	141069 Bx	
35	HORSENS ***	BRO IId-29		GRA 291065	260168 Bx	300570 Mus	
36	HORSENS ***	BRO IId-30		GRA 090270	180370 Bx	090278 Bx	040778 IND
37	HORSENS ***	BRO IId-31		GRA 161271	120178 Mus	091280 Bx	
38a	HORSENS ***	BRO IId-32		GRA 011173	201173 Mus		OMD
39	HORSENS ***	BRO IId-33		GRA 190274	080878 HK	200489 Bx	
39b	HORSENS ***	BRO IId-34		GRA 190275			
40	HORSENS ***	BRO IId-35		GRA 070778			
41	HORSENS ***	BRO IId-36		GRA 040180	300184 Bx	280390 Bx	
42	HORSENS ***	BRO IId-37		LEV 220385	030685 Bx	020391 Bx	
43	HORSENS *	BRO IId-2		GRA 250385	170988 Mus		
44	HORSENS ***	BRO IId-38		GRA 030786			
OMBÆRINGSSTEMPLER							
1	HORSENS ***	BRO III-1		LEV 131043	151243 Mus	120250 HK	
2	HORSENS ***	BRO III-2		GRA 070950	120151 Bx	180255 HK	
3	HORSENS ***	BRO III-3		GRA 291055	101155 Bx	130875 Bx	
TURISTSTEMPLER							
1	HORSENS / OG HORSENS LANDET	BRO VIIc-1 / HVER PLET EN PERLE		LEV 310838	181038 HK	030639 HK	
2	HORSENS / OG HORSENS LANDET	BRO VIIc-2 / HVER PLET EN PERLE		LEV 020939	200939 HK	111141 HK	
3a	HORSENS / VITUS BERINGS FØDEBY	BRO VIIc-1		LEV 041241	230142 Mus	280142 HK	OMD
3b	HORSENS / VITUS BERINGS FØDEBY	BRO VIIc-2		LEV 180642	270742 Mus	170244 HK	
4	HORSENS / VITUS BERINGS FØDEBY	BRO VIIc-3		LEV 210344	180544 Mus	020145 HK	

HORSENS JERNBANEPSTEKSPEDITION

Nr	Inskription	Type	Udseende	Tilgang	Tidligste	Seneste	Kass./Omd.
1a	HORSENS B.	BRO Vc-1		GRA 200329	110529 Bx	101237 HK	OMD
2	HORSENS B.	BRO Vc-2			050338 HK	280344 Bx	
1b	HORSENS B.	BRO Vc-3		LEV 110138	220149 HK	300951 HK	
3	HORSENS B.	BRO Vc-4		LEV 020644	230744 HK	040253 HK	
4	HORSENS B.	BRO Vd-1		GRA 040252	170353 HK	301154 HK	
5	HORSENS B.	BRO Vc-5		GRA 180453	020653 Bx		
6	HORSENS B.	BRO Vd-2		GRA 020654	070255 Bx	161157 HK	
7	HORSENS B. 1	BRO Vd-1		GRA 151254	210255 Bx		
8	HORSENS B. 1	BRO Vd-2		GRA 221155	091264 Bx		
9	HORSENS B.	BRO Vd-3		GRA 140657	150158 Bx	301269 HK	
10	HORSENS B.	BRO Vd-4		GRA 191257	170958 HK	061259 HK	

Nr	Inskription	Type	Udseende	Tilgang	Tidligste	Seneste	Kass./Omd.
11	HORSENS B.	BRO Vd-5		GRA 170160	190563 HK	291265 HK	
12	HORSENS B.	BRO Vd-6		GRA 130568	231267 Bx	081075 Bx	
13	HORSENS B. 1	BRO Vd-3		GRA 031069	141174 Mus	250190 Bx	
14	HORSENS B.	BRO Vd-7		GRA 260170	080278 Bx	171083 Bx	
15	HORSENS B.	BRO Vd-8		GRA 231270	280374 Bx	250674 Bx	
16	HORSENS B.	BRO Vd-9		GRA 180974	241074 Bx		
17	HORSENS B.	BRO Vd-10		GRA 190378	260478 Bx		200278 IND
18	HORSENS B.	BRO Vd-11		GRA 251083	231283 Mus	040685 Bx	
19	HORSENS B.	BRO Vd-12		GRA 240785	140885 Bx	250391 Bx	
20	HORSENS B.	BRO Vd-13		GRA 030786			

HORSENS 1

Nr	Inskription	Type	Udseende	Tilgang	Tidligste	Seneste	Kass./Omd.
1a	HORSENS 2	STJ II		TIL 010428			0829 OMD
1b	HORSENS 2	UDS I		LEV 0829	131030 HK	310537 HK	
2	HORSENS 1.	BRO Vc-1		TIL 010637	081244 HK	010463 Bx	
3	HORSENS 1.	BRO Vc-2		TIL 010637	221237 Mus	150255 Bx	
4	HORSENS 1.	BRO Vd-1		GRA 300955	241155 HK	300977 Bx	
5	HORSENS 1.	BRO Vd-2		GRA 120168	310868 Bx	230390 Bx	
6	HORSENS 1.	BRO Vd-3		GRA 261179			

HORSENS 2

Nr	Inskription	Type	Udseende	Tilgang	Tidligste	Seneste	Kass./Omd.
1a	HORSENS 1.	STJ II		TIL 011124			0829 OMD
1b	HORSENS 1.	UDS I		LEV 0829	301031 HK	170637 VJ	310537 OPH
2	HORSENS 2. 1	BRO Vc		LEV 010738	031138 Mus	190157 Bx	
3	HORSENS 2. 2	BRO Vc		LEV 010738	160948 HK	090353 Bx	
4	HORSENS 2. 2	BRO Vd-1		GRA 070553	210553 HK	060667 Bx	
5	HORSENS 2. 1	BRO Vd-1		GRA 130457	030657 HK	091167 Bx	
6	HORSENS 2. 2	BRO Vd-2		GRA 161167	071267 Bx	250889 Bx	
7	HORSENS 2. 1	BRO Vd-2		GRA 250380			

HORSENS 11

Nr	Inskription	Type	Udseende	Tilgang	Tidligste	Seneste	Kass./Omd.
1	HORSENS 11.	UDS II		TIL 010647	290847 HK	270451 VJ	221151 IND

HORSENS 12

Nr	Inskription	Type	Udseende	Tilgang	Tidligste	Seneste	Kass./Omd.
1	DAGNÆS	UDS II		LEV 080442	201242 HK	011048 HK	
2	DAGNÆS / PR. HORSENS	BRO IId-1		GRA 280748	070549 HK		
3	DAGNÆS / PR. HORSENS	BRO IId-2		GRA 260556	071256 Bx	311058 OPH	

HORSENS 14

Nr	Inskription	Type	Udseende	Tilgang	Tidligste	Seneste	Kass./Omd.
1	HORSENS / (HORSENS 14)	BRO IId		GRA 251185	290986 Bx	120769 Bx	

DANSKE FILATELISTERS FÆLLESFOND

Ønsker hjertelig tillykke

Fondens formålsparagraf er:

- 1) at støtte, fremme og udbrede kendskabet til
filatelen i Danmark
- 2) at støtte afholdelse af frimærkeudstillinger
- 3) at støtte udgivelsen af filatelistisk litteratur
- 4) at støtte andre filatelistiske arrangementer
- 5) at støtte og fremme interesse for danske
frimærker i udlandet

Kontaktperson:

Gerda Bechsgaard, På Højden 20, 2900 Hellerup

matas Materialisten · Horsens

Torvet 22 / Søndergade 22

NATURPRODUKTER - KEMIKALIER

STORE PARFUMERIAFDELINGER

ERMO værktøj a/s

Karsten Eriksen & Jørn Mohn

- Århus: Trindsøvej 11 · 8000 Århus C · Tlf. 86 15 22 44
- Horsens: Vågøvej 13 · 8700 Horsens · Tlf. 75 62 41 44

TRANSLAND SPEDITION HORSENS A/S

Lokesallé 69
DK-8700 Horsens
Tlf. 75 64 23 00
Telefax 75 64 23 94
Telex 6 17 17
Postgiro 1 50 21 90
A/S Reg. nr. 65 675

Sejet Kro

Carl Hansen

SELSKABSLOKALER · DINNER TRANSPORTABLE

telefon 05 - 68 20 44 · Sejet - 8700 Horsens

Langstempellet "HORSENS"

Af Tom Plovst.

Dette stempel kendes i 2 eksemplarer.

Det er lykkedes at opspore disse, samt at få tilladelse til at bringe afbildninger af dem begge to her i dette katalog.

Denne oplysning om to kendte eksemplarer er hentet fra DAKA-kataloget 1986 og senere udgivet af Erik Paaske-sen, Tervuren, Belgien.

En særlig tak rettes til formanden for Danmarks Filatelist Forbund Knud Mohr og auktionsfirmaet "Globalia", Odense, for velvillig assistance.

Det ældste af de to kendte breve er dateret den 17. juni 1849. Brevet bærer påtegningen "Soldatenbrief", og er et brev med privat indhold. Det er afsendt samme dag fra Bückeburg - stemplet øverst til højre, der ligeledes viser datoen 17/6 1849 - en by, der ligger ca. 60 km. vest for Hannover, og sendt til de tyske formationer stationeret under adresse Slesvig-Holsten. Her har det så fået påtegningen om, at det ifølge bestemmelser af 1. sept. 1848 er sendt videre med påtegningen "Soldatenbrief" til den bückeburgske enhed, der lå i bivuaak i Horsens (se senere).

Stemplet midt på brevet er den kgl. preussiske Armees Feldpost-stempel og er uden datoangivelse, vist som fig. 3, afsnit C - den store udgave af stemplet - i NFT nr. 1/1945, side 3 i en artikel af E. Rathje. Stemplet nederst yderst til højre er i samme artikel vist side 2, som fig. 1 i afsnit B under Rigsarmeens Feltpost.

Brevet har således passeret de to nævnte feltpostkontorer og er derefter blevet omadresseret til vedkommende, der har været i bivuaak i Horsens.

Det andet kendte brev er dateret den 5. juli 1849. Brevet har påtegningen "Militairbrief, Robleder, batalionschef" og er et brev ligeledes med privat indhold.

Det er afsendt samme dag fra Horsens, idet rammestemplets tekst er "Kurfürstliche Feldpost, 5. juli 1849", og har på bagsiden et rundt stempel kun med angivelse af tal, nemlig 3 ovenover et 7 tal og til venstre for 7 et 8 tal. Det er formodentlig et ankomststempel med datoen 8/7, hvilket udmærket kan tænkes at passe med afstanden til bestemmelsesstedet - Itzehoe, så vidt jeg kan se. På bagsiden findes tillige et navnestempel H. FREESE.

[illegible]

HORSENS

Johann Baufeldner & Pothler

Zugabe
3-

M. Rindorf.
- Sohn,
Wittenberg.

Herrn. Caffel

291

De kurhessische tropper var underlagt Rigsarmeen.

For at forstå historien bag disse breve, er det nødvendigt kort at omtale de historiske data fra krigen 1848-50 mellem hertugdømmerne Slesvig-Holsten og kongeriget Danmark.

Her skal kort nævnes:

20/1 1848: Kong Fr. VII overtog kronen.

28/1 1848: Der udstedes et forfatningsrecept, ifølge hvilket kongeriget Danmark og hertugdømmerne Slesvig og Holsten var dele af det danske rige. En stænderforsamling skulle oprettes med beslutende myndighed i fælles anliggender.

18/3 1848: Krav blev stillet af de stænderdeputerede fra Slesvig og Holsten om en fælles slesvig-holstensk forfatning samt Slesvigs optagelse i den tyske forbundsstat.

29/3 1848: De deputerede ankom til København, hvor de fik den besked, at Slesvig var uadskilligt forbundet med Danmark, samt at Holsten skulle få en selvstændig forfatning

Uden at afvente Kong Fr. VII.s svar, blev der i Kiel dannet en provisorisk regering med prinsen af Nør som leder. Denne var en bror til kong Fr. VII.s far.

26/3 1848: Ansøgning om Slesvigs optagelse i den tyske forbundsstat. Dette blev bevilget.

3/4 1848: En slesvig-holstensk landsforsamling blev dannet i Rendsborg. Dermed var oprøret mod Danmark i gang og krigen begyndte.

1/9 1848: 1. våbenhvile starter.

31/3 1849: 1. våbenhvile ophører, d. v. s. at den varede i 7 måneder.

Billedet, der tegner sig af denne krigs feltpost er en broget foreteelse, og interesserede henvises til en artikel i DFT nr. 7-8/1952, der også omtaler gældende regler for postbefordring, d. v. s. en udstrakt portofrihed for alle involverede personer.

Går vi videre i historien, så oplyses det, at foruden de slesvigholstenske tropper, deltog en del fremmede formationer i felttoget.

I en forordning af 3. juni 1849 udsendt af Rigsarmeens overkvartermester blev det bl.a. bestemt, at reservemandskab og rekonvalecenter fra følgende fremmede formationer, nemlig:

det prøjsiske,
de saksiske ryttere og
de bückeburgske formationer

skulle sendes til Horsens.

Den 15. juli 1849 blev der igen etableret våbenhvile og nu i 6 måneder. Først den 25/8 1849 blev der igen i en del byer genindsat danske postmestre.

Hvad fortæller disse to breve?

Med vor viden om, at der fra dansk side ikke er kendt feltpoststempler anvendt under krigen 1848 - 1850, så må man gå ud fra, at det her viste langstempel "HORSENS" udelukkende er blevet anvendt her i Horsens af det tyske feltpostvæsen.

Begge breve er tyske militærbreve - et til Horsens og et fra Horsens. Stemplet, som sådan, hører derfor ikke katalogmæssigt hjemme blandt langstempler anvendt af det danske postvæsen.

Brevenes placering i en samling afhænger af samlingens definition, men som punkt i en Danmark og Slesvig Holsten samling samt som et nævnt punkt under "Hjemstavnsamling" (se anden artikel i dette katalog) er det breve, der fortæller en historie med tilknytning til de nævnte emner.

De to breve kunne måske give anledning til flere spørgsmål og andre forsøg på tolkning af disse.

Vi får se. Men næsten 150 år er gået siden de blev skrevet, og de facinerer stadigvæk os samlere.

Litteratur om feltpostvæsenet under krigen 1848-50.

NFT 1939 side 1 - 3 - E. Rathje

NFT 1948, side 2 - 3 - E. Rathje (med litteraturoversigt over tyske forfattere).

DFT nr. 7/1952 - side 6 - 8 af Knud Dohn.

DFT nr. 8/1952 - side 10 - 14 v/ Knud Dohn efter manuskript af Poul Withnack, Itzehoe.

Kender du SKILLING?

Danmarks bedste frimærkeblad.

Masser af godt læsestof og tusindvis
af annoncer fra samler til samler.

Stempelrubrik, variantsider, postkort,
nyheder og meget mere!

Nordens største byttemarked!

Skriv efter et *gratis* prøvenummer

Skilling
Nordiske samleres frimærkeblad

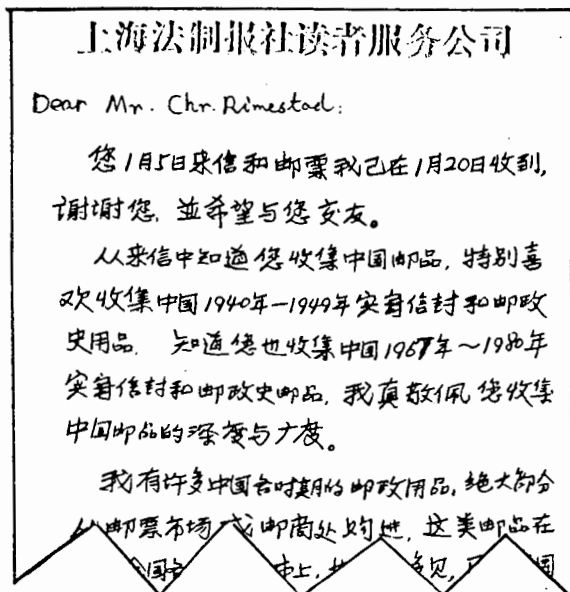
Nyvej 17 . Postboks 74 . 4050 Skibby

Og så over til noget helt andet. . .

Af Chr. Rimestad.

En dag kom der et brev:

fig. 1

...og så sidder man der og føler sig rådvild.

Okay, jeg havde selv været ude om det. Et par uger tidligere havde jeg sendt et brev afsted til Kina - til en samler, som efterlyste kontakter i Europa. Et pænt brev på engelsk - i håb om et svar på engelsk.

Nu kom det i stedet på kinesisk.

Heldigvis bor der kinesere i Horsens, og en af dem var så venlig at hjælpe med en oversættelse: At den kinesiske brevskriver gerne ville bytte, at han havde mange af de breve fra 1940'ernes Nationalist-Kina, som jeg samler på, og at han gerne ville have mærker fra Folkerepublikken til gengæld.

Et sted i brevet bemærker han også, at han desværre ikke er så god til engelsk - om vi kan kommunikere på kinesisk?

Jeg måtte svare nej, men trods det finder vi ud af at bytte. Min kinesiske kontakt har fået en slags standardbrev oversat til engelsk, og det følger så senderne til Danmark - det samme brev gang på gang.

Tusinder af skrifttegn.

Og dermed er vi fremme ved kernen i det hele: At når man giver sig i kast med at samle på frimærker fra et land med et ikke-latinsk alfabet, så har man næsten på forhånd skabt vanskeligheder for sig selv.

Kineserne har flere tusinde skrifttegn. For en europæer er det et svært sprog at lære. Jeg har ikke turdet gå i gang. I stedet får jeg assistance fra en anden, mere engelskkyndig bytteven i Kina. Han får en fotokopi af de breve, jeg har vanskeligheder med at klare, og sørger så for en oversættelse.

I starten var det næsten alle breve, jeg erhvervede mig, som i fotokopi-form måtte en tur omkring Kina. Men efterhånden har jeg lært lidt kinesisk til husbehov. Ikke meget, men nok til bl.a. at kunne læse datoer på stempler.

Fig. 2

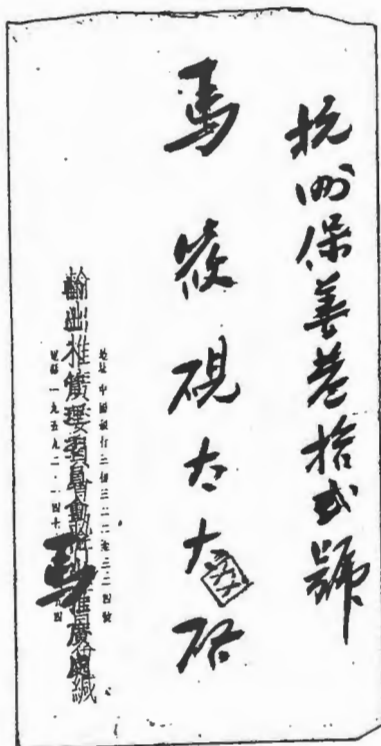
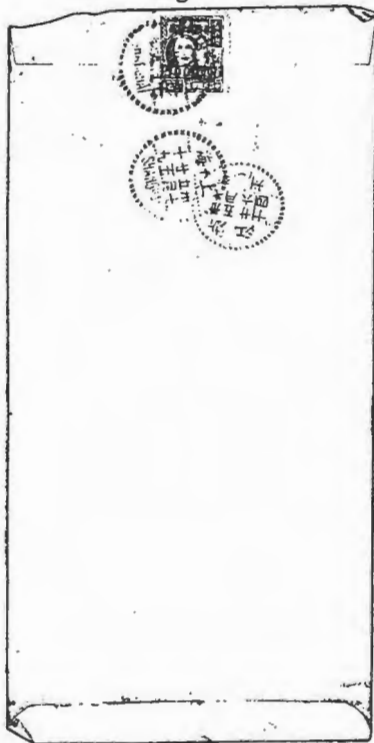

Fig. 3

De kinesiske tal.

Kineserne skriver ikke kun lige modsat os, nemlig fra højre mod venstre, men også oppefra og ned. Så det brev, der er vist som fig. 2 og fig. 3, vender rigtigt nok. Og det er også helt i orden, at frankeringen er placeret på bagsiden af brevet. Det er i Kina lige så almindeligt at finde frimærkerne her som på forsiden

For en europæer kan sådan et brev synes næsten håbløst. For hvad skal man gribe fat i?

Måske stemplerne på bagsiden, hvor man kan læse brevets eneste europæiske bogstaver: Shanghai. Her er brevet sendt fra, og en flink ansat ved postvæsenet har været så venlig at placere et stempel ikke kun på frimærket, men også ved siden af, så man forholdsvis let kan læse skrifttegnene.

Udskrevet ser skrifttegnene i dato-linien således ud: 十廿五卅
九五月七

Og når man så behersker lidt husbehov-kinesisk, er der faktisk en vis mening i galskaben.

Læst på kinesisk vis - d. v. s. fra højre mod venstre og oppefra og ned - bliver det til følgende: 卅 betyder 30 og 七 betyder 7, d. v. s. 37. Næste række: 五 betyder 5, 月 betyder måned. Tredie række: 廿 betyder 20 og 五 betyder igen 5, d. v. s. 25. Og rækken længst til venstre: 十 betyder 10, 九 betyder 9, d. v. s. 19. Omsat til europæisk bliver det til 25.5.37 kl. 19.

Nu er der blot det, at kineserne dengang brugte en tidsregning med udgangspunkt i revolutionen i 1911. Så det 37. år svarer til 1948.

På stemplet ved siden af kan man med lidt kinesisk kunnen på tilsvarende vis tyde sig frem til ankomst-tidspunktet: 26.5.1948 kl. 14.

Og ligesom med danske mærker kan man gå ind i takst-tabeller og finde ud af, at de 5000 kinesiske dollars, som er mærkets pålydende, er portoen for et indenrigs-brev i perioden fra 5. 4. til 21. 7. 1948 - hvilket jo passer helt pænt med udtydningen af stemplerne.

Men en sidste vigtig oplysning kræver kinesisk hjælp: At brevet er sendt til Hangzhou.

Hurtige takst-skift.

Brevet fra 1948 er et af de enkle.

Lige så nemt er det med brevet, der er vist som fig. 4 (forsiden) og fig. 5 (bagsiden). Faktisk kan det klares helt uden kinesisk hjælp.

LÆKKERT BRØD
BAGT I
GAMMELSTENOVN

**Din
Håndværksbager**

SEJET BAGERI

v/ Grethe & Anker Ejdal Frandsen
Sejet Bygaden 20
8700 Horsens, 75 68 20 10

MOTEL ØLSTED KRO

for

Tradition - Idyl

Kvalitet - Stil

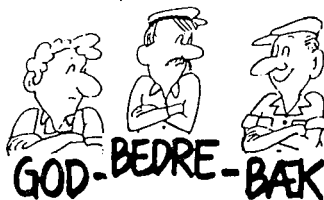
Vi anbefaler os til fester

Nyrenoverede værelser

Besøg vor smukke dådyrpark

Motel Ølsted Kro

Ølstedbrovej 8 - Ølsted - 75 65 22 33

- Salg af hårde hvidevarer, belysning og el-apparater
- Hårde hvidevarer-service
- Gas/oliefyrs-service
- El-service
- Tyverialarmer

ELKØB

CARL BÆK & SØN

Vestergade 31-33, 8700 Horsens.
Tlf. 75 62 18 88

ELKØB

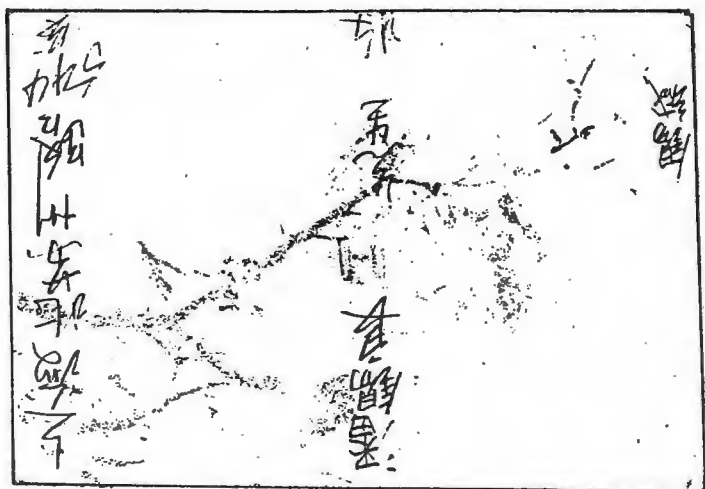

Fig. 4

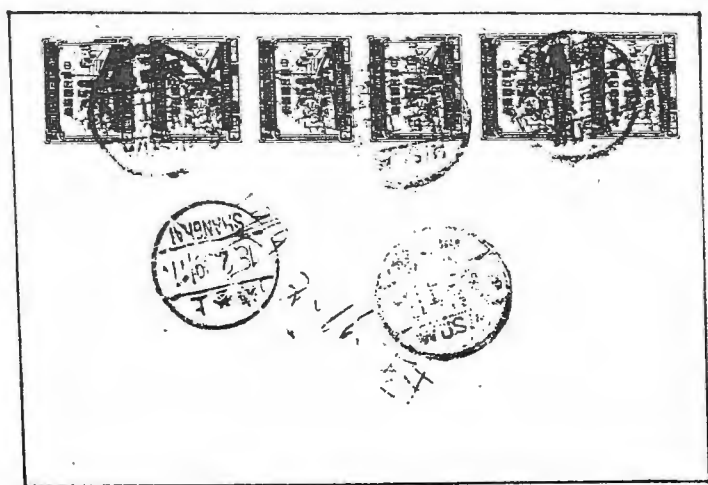

Fig. 5

Her afslører stemplerne, at det er sendt fra Wusih til Shanghai.
Afsendelsen er sket 16.2.1949 kl. 12, ankomsten 18.2.1949 kl. 11.

På dette tidspunkt var inflationen uhyggelig voldsom i Kina, først og fremmest på grund af krigen mellem nationalisterne og kommunisterne. Det kunne også mærkes på posttaksterne, som skiftede med hastige intervaller. Brevet er frankeret med 6 x 50 cent, d. v. s. 3 \$ - en indenrigsporto, som kun var gældende i et par uger, nemlig fra 7. til 21. februar 1949.

"Haster"

Mere kompliceret bliver det med et brev, som det, der er vist som fig. 6 (forsiden) og fig. 7 (bagsiden). Det er sendt fra Shang Hong i Fujian-provinsen til Shanghai.

På posthuset i Shang Hong er brevet blevet stemplet ikke kun på bagsidens frimærker, men også på forsiden, hvor det er forholdsvis nemt at aflæse: 25.1.1945 kl. 2.

På bagsiden er ankomst-stemplet fra Shanghai placeret. Det er let at læse: 15.3.34 (d. v. s. 1945) kl. 15. At det går så nemt, skyldes kun, at reglerne ikke er blevet fulgt. De sagde nemlig, at der på de indenlandske breve skulle bruges stempler med datoen i kinesiske skrifttegn, mens stemplerne med datoen i araber-tal var forbeholdt breve til udlandet.

Og så begynder "kinesierne" for alvor.

I januar 1945 var taksten for et indenrigsbrev to dollars. Brevet er her frankeret med otte dollars.

Forklaringen skal findes i øverste venstre hjørne på forsiden. Her er tre skrifttegn, som betyder "dobbelt anbefalet" (avis de reception). Det har postvæsenet bekræftet med det noget klodsede "AR"-stempel, som ses øverst lige til højre for den midterste række skrifttegn. I nederste højre hjørne er anført brevets R-nummer, 218. På bagsiden er frimærkerne til venstre delvist dækket af resterne af den etiket, de anbefalede breve altid blev forsynet med.

Min kinesiske ven har oven i købet sørget for en oversættelse af det firkantede stempel midt på brevets forside. Skrifttegnet betyder "Haster" - noget, der ikke har hjulpet meget, for det har faktisk taget brevet noget op imod to måneder at nå frem (hvis man altså har fået aflæst stemplerne ordentligt - og en lille tvivl er der jo altid, når man beskæftiger sig med et så fremmed sprog).

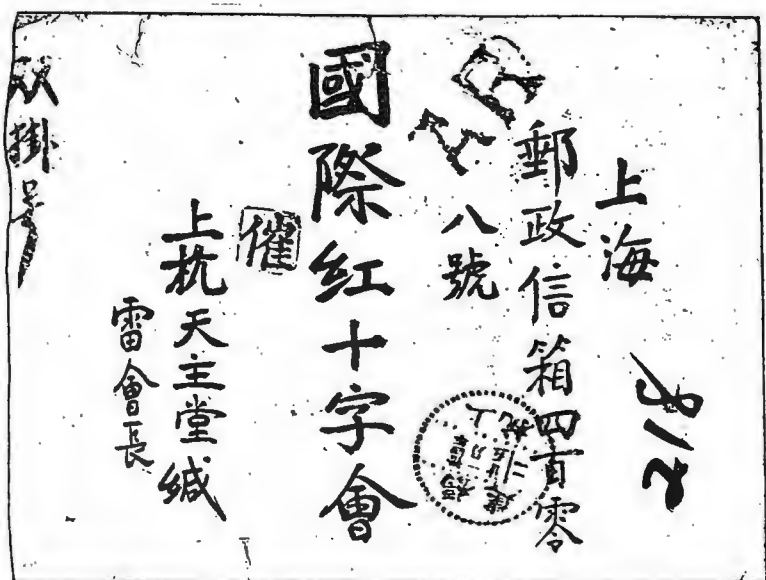

Fig. 6

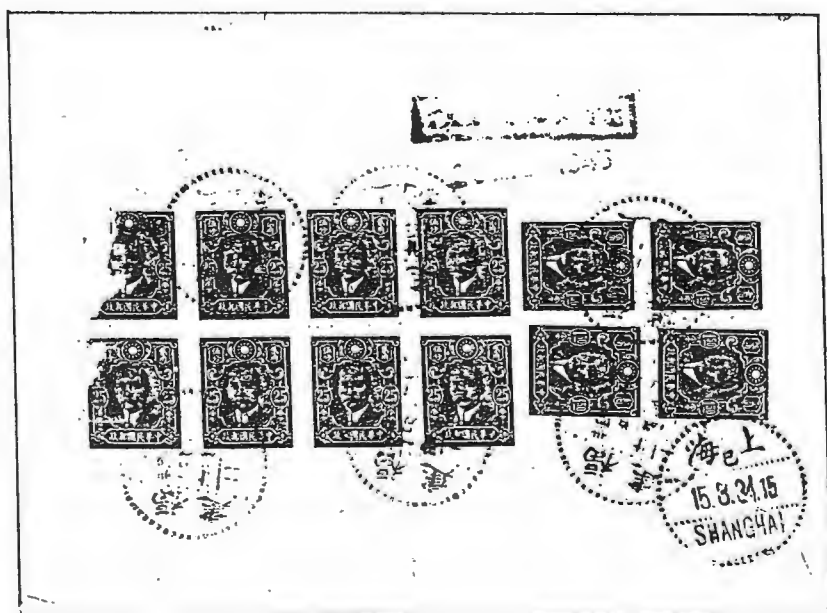

Fig. 7

**DIT LOKALE PENGEINSTITUT
ALTID PÅ MÆRKERNE**

SPARBANK VEST

Jessensgade 3 . 8700 Horsens . Tlf. 75 62 03 11

Fig. 8

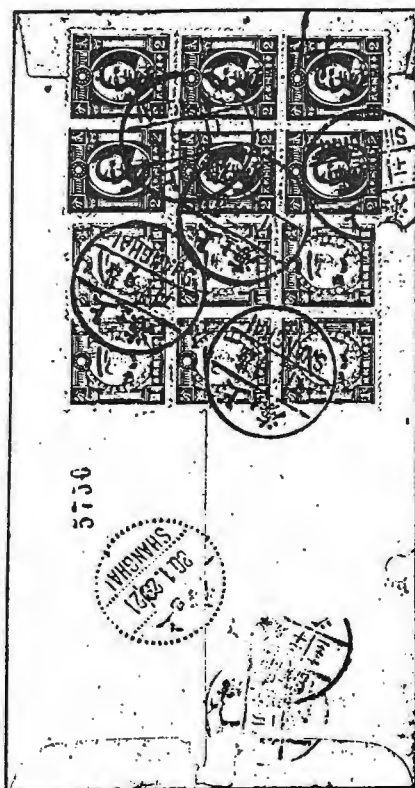

Fig. 9

Underlige etiketter.

Andre vanskeligheder kan opstå, når der pludselig dukker underlige etiketter op på et brev - som f. eks. det, der er vist på fig. 8 (forsiden), fig. 9 (bagsiden) og fig. 10 (etiketten, der er klistret på forsiden).

Takket være de europæiske bogstaver, som er med i flere af stemplerne, kan man forholdsvis nemt slå fast, at der er tale om et lokalbrev fra Shanghai. Det husbehov-kinesiske kan også fortælle, at tidspunktet er januar 1940, og at brevet er dobbelt anbefalet (avis de reception) - det røber skrifttegnene øverst til venstre på brevets forside.

Men hvad så med etiketten?

Den kinesiske oversætter kan fortælle, at der er tale om et returbrev.

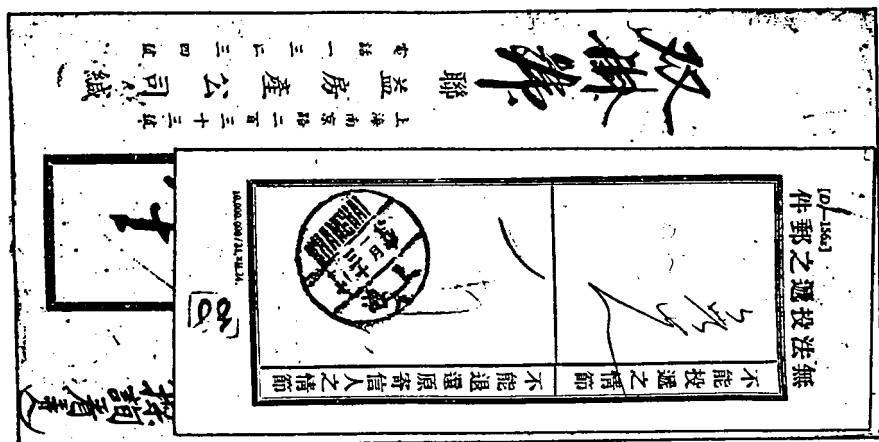

Fig. 10

På etiketten er i det øverste felt anført årsagen, til at brevet ikke har kunnet afleveres. I det nederste felt er der plads til at fortælle årsagen til, at brevet eventuelt ikke kan returneres til afsenderen.

Modtageren flyttet.

Al sin samlede viden kan man så bruge, når man står over for et brev med indtil flere etiketter: Fig.11 (forsiden), fig. 12 (etiketten på forsiden) og fig. 13 (bagsiden med endnu en etiket.).

Hvis man sammenholder de skrifttegn, der står øverst på etiketten i fig. 12, med de, der står øverst på etiketten i fig. 10, er man ledt på vej: At også dette brev er et returbrev.

Igen er der tale om et lokalbrev fra Shanghai, sendt i februar 1948. Det er sendt dobbelt anbefalet. Etiketten på bagsiden er den, der skal returneres til afsenderen som bekræftelse på, at modtageren har fået brevet.

Modtageren er imidlertid flyttet, og postvæsenet kender ikke hans nye adresse. Derfor er brevet gået retur.

1948-udgaven af returetiketten er gjort nemmere for postbudene. Øverst er angivet en række mulige grunde til returneringen - tegnene i parentes er den kinesiske talrække fra 1 til 9. Her er årsag nr. 2 mærket af: Modtageren flyttet, ny adresse ubekendt.

Fig. 11

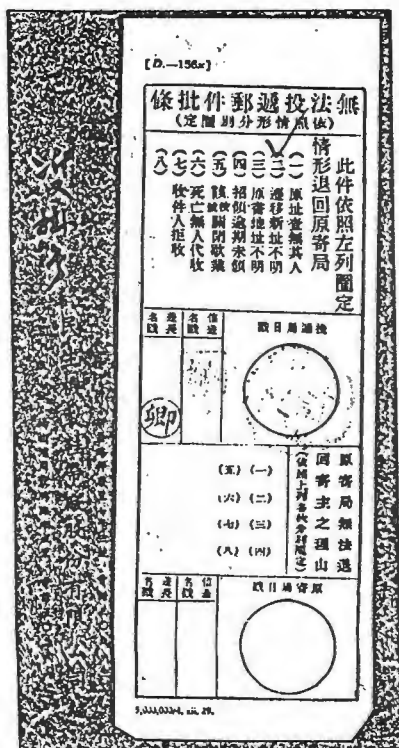

Fig. 12

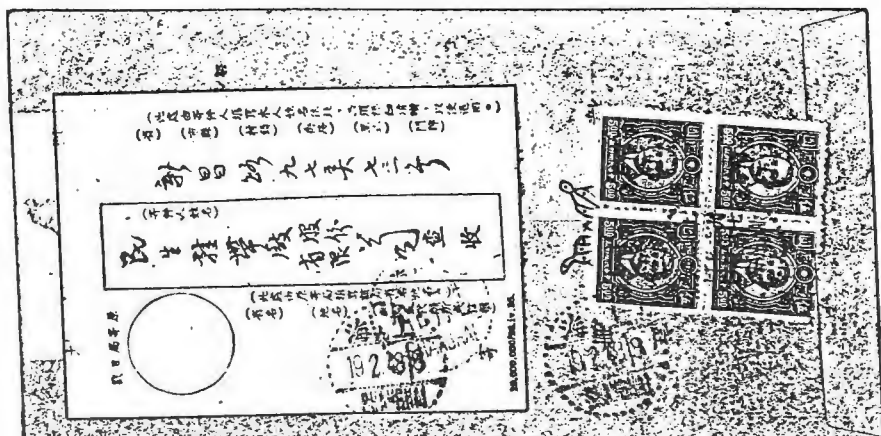

Fig. 13

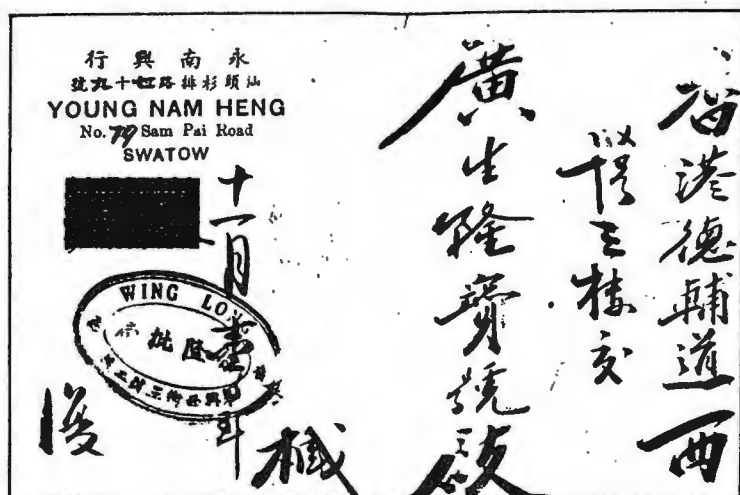

Fig. 14

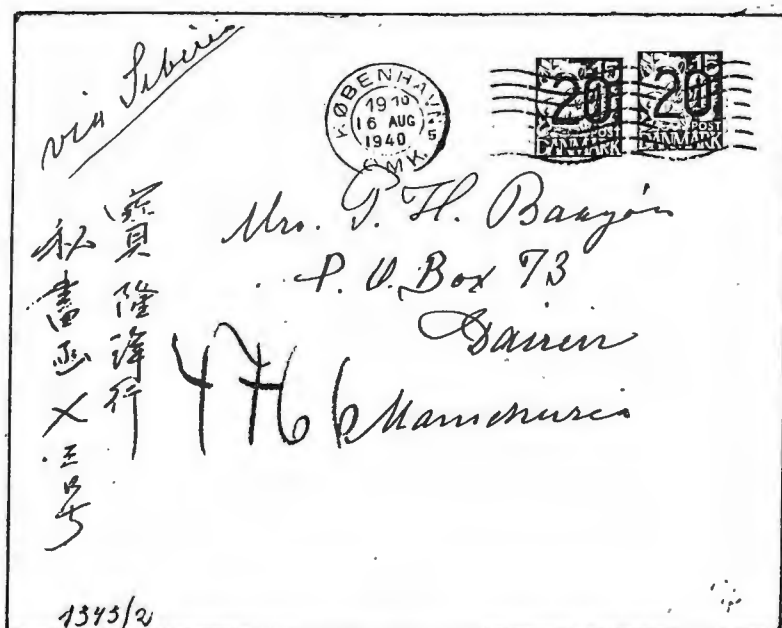

Fig. 15

Ingen stempler eller frimærker.

Nået så langt tror man sig efterhånden sikker i havn. Nu kan man læse datoer, man kender skrifttegnene for bl. a. "anbefalet" og "dobbelte anbefalet", og man har stiftet bekendtskab med indtil flere forskellige typer etiketter.

Og så dukker brevet i fig. 14 op. Bagsiden er blank, så der er kun denne forside at "gætte" ud fra.

Afsenderen er fra Swatow. Der er en luftpostetiket og et stempel med "Wing Long", men ikke noget med frimærker eller stempler med datoer.

Brevet er - kan den kyndige kineser fortælle - ekspederet af et af de mange private bureauer, der altid har eksisteret ved siden af det statslige postvæsen. Det er Wing Long's folk, der har sørget for transporten fra Swatow til modtageren i Hong Kong. Tidspunktet kan man - bl. a. takket være brevets bevarede indhold - fastslå til allerførst i november 1948.

Til trøst,

Sådan byder de kinesiske breve hele tiden på udfordringer. Nogle vil formentlig blive irriteret til døde. Jeg holder af, at det hele er så totalt anderledes end den forholdsvis rolige posthistorie, Danmark kan byde på.

Når jeg en gang imellem alligevel kører rigtig træt i utydelige skrifttegn og mystiske frankeringer, finder jeg brevet fig. 15 frem. Sendt fra Danmark til Manchuriet i det nordlige Kina i august 1940.

Og så kikker jeg lidt på skrifttegnene, der er føjet til på brevets venstre side. Det er modtagerens adresse, oversat til kinesisk.

For vanskelighederne gælder jo også omvendt. Kineserne har deres svære problemer med at forstå de europæiske "skrifttegn". Så der sidder rundt på posthusene kyndige folk og oversætter adresserne, før brevene overlades til postbudene og den endelige udbringning.

Og det er da lidt af en trøst at vide, at jeg ikke er den eneste, som må hente hjælp til mine "oversættelser".

